

Διπλωματική εργασία

“Διαχείριση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων”

Καλτσής Ευάγγελος

Επιβλέπων καθηγητής: Βρασίδης Λεώπουλος

Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ)
στη Διοίκηση Επιχειρήσεων

2017

ΔΗΛΩΣΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

«Δηλώνω υπεύθυνα ότι η συγκεκριμένη μεταπτυχιακή εργασία για τη λήψη του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Διοίκηση Επιχειρήσεων, έχει συγγραφεί από εμένα προσωπικά και δεν έχει υποβληθεί ούτε έχει εγκριθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου μεταπτυχιακού ή προπτυχιακού τίτλου σπουδών, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό.

Η εργασία αυτή έχοντας εκπονηθεί από εμένα, αντιπροσωπεύει τις προσωπικές μου απόψεις επί του θέματος. Οι πηγές στις οποίες ανέτρεξα για την εκπόνηση της συγκεκριμένης μεταπτυχιακής αναφέρονται στο σύνολό τους, δίνοντας πλήρεις αναφορές στους συγγραφείς, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο».

Όνοματεπώνυμο

Υπογραφή

Περιεχόμενα

1. ΣΥΝΟΨΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ	7
2. ABSTRACT	8
3. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΛΑΙΣΙΟ	9
3.1. <u>Εισαγωγή</u>	9
3.2. <u>Βασική δομή</u>	9
3.3. <u>Ποιοι έχουν το δικαίωμα συμμετοχής</u>	11
3.3.1. <u>Προέλευση οργανισμών που επιτρέπεται να χρηματοδοτηθούν</u>	11
3.3.2. <u>Συμμετοχή στην υποβολή μιας πρότασης</u>	12
3.3.3. <u>Ομαδικές ή Μεμονωμένες δράσεις</u>	12
3.4. <u>7ο Πρόγραμμα Πλαίσιο- Framework Program 7 (FP7)</u>	12
3.4.1. <u>Συμμετοχή</u>	13
3.4.2. <u>Δομή 7ου Πρόγραμμα Πλαίσιο- “Ειδικά Προγράμματα”</u>	14
3.4.2.1 <u>Πρόγραμμα “Συνεργασία”</u>	14
3.4.2.2 <u>Πρόγραμμα “Ιδέες”</u>	14
3.4.2.3 <u>Πρόγραμμα “Ανθρωποι”</u>	14
3.4.2.4 <u>Πρόγραμμα “Ικανότητες”</u>	15
3.4.2.5 <u>Πρόγραμμα “Πυρηνικής ενέργειας και εκπαίδευσης”</u>	15
3.4.3. <u>Μηχανισμοί Χρηματοδότησης- Funding Schemes</u>	16
3.4.3.1 <u>Συνεργατικά Έργα</u>	17
3.4.3.2 <u>Δίκτυα Αριστείας</u>	17
3.4.3.3 <u>Δράσεις υποστήριξης</u>	17
3.4.3.4 <u>Μεμονωμένα έργα</u>	17
3.4.3.5 <u>Επαγγελματική εξέλιξη</u>	18
3.4.3.6 <u>Έρευνα για τις Μικρομεσαίες επιχειρήσεις</u>	18
3.5. <u>8ο Πρόγραμμα Πλαίσιο- Ορίζοντας 2020 (H2020)</u>	18
3.5.1. <u>Εισαγωγή στο 8ο Πρόγραμμα Πλαίσιο</u>	18
3.5.2. <u>Δομή 8ου Πρόγραμμα Πλαίσιο</u>	19
3.5.2.1 <u>Επιστημονική αριστεία</u>	20
3.5.2.1.1 <u>Θεματικές ενότητες</u>	20
3.5.2.2 <u>Βιομηχανική Υπεροχή</u>	22
3.5.2.2.1 <u>Θεματικές ενότητες</u>	22
3.5.2.3 <u>Κοινωνικές προκλήσεις</u>	24
3.5.2.3.1 <u>Θεματικές ενότητες</u>	24

3.5.2.4	<u>Επέκταση της αριστείας και διεύρυνση της συμμετοχής</u>	28
3.5.2.4.1	<u>Θεματικές ενότητες</u>	29
3.5.2.5	<u>Επιστήμη με την κοινωνία για την κοινωνία</u>	29
3.5.2.6	<u>Δράσεις καινοτομίας στο πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020»</u>	29
3.5.2.7	<u>Κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες</u>	30
3.5.2.8	<u>Πυρηνικές έρευνες για όλους τους πολίτες</u>	30
3.5.2.9	<u>Επιστημονική πολιτική — Ο ρόλος του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC)</u>	30
3.5.3	<u>Τύποι δράσης</u>	31
3.5.3.1	<u>Δράσεις έρευνας και καινοτομίας</u>	31
3.5.3.2	<u>Δράσεις καινοτομίας</u>	31
3.5.3.3	<u>Δράσεις συντονισμού και στήριξης</u>	31
3.5.3.4	<u>Επιχορηγήσεις για έρευνες “αιχμής” – Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας</u>	31
3.5.3.5	<u>Στήριξη για εκπαίδευση και επαγγελματική ανάπτυξη</u>	31
3.5.3.6	<u>Χρηματοδοτικό εργαλείο για τις ΜΜΕ</u>	32
3.5.3.7	<u>Επιτάχυνση της καινοτομίας</u>	32
3.5.4	<u>Ποσοστά χρηματοδότησης</u>	32
3.6	<u>Επιθεωρήσεις και έλεγχοι</u>	33
3.7	<u>Δικαιώματα πρόσβασης</u>	33
3.8	<u>Κοινοποίηση των αποτελεσμάτων διαφυλάσσοντας τα ΔΔΙ</u>	33
3.9	<u>Δεοντολογία και έρευνα</u>	34
3.10	<u>Άλλες πηγές χρηματοδότησης μέσω του προγράμματος «Ορίζοντας 2020»</u>	34
3.10.1	<u>Συγχρηματοδότηση από το πρόγραμμα</u>	35
3.10.2	<u>Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT)</u>	35
3.11	<u>Διαφορές ανάμεσα στα 2 πακέτα</u>	35
4.	<u>ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ</u>	38
4.1	<u>Ενέργειες για την σύσταση της κοινοπραξίας</u>	38
4.1.1	<u>Καθορισμός του συντονιστή</u>	39
4.1.2	<u>Εταίροι</u>	39
4.2	<u>Σύνταξη πρότασης</u>	39
4.2.1	<u>Βασικές μονάδες δομής κάθε πρότασης</u>	42
4.2.1.1	<u>Δραστηριότητες-Activities</u>	42
4.2.1.2	<u>Εργασίες και Πακέτα Εργασιών</u>	43
4.3	<u>Προϋπολογισμός έργου</u>	46
4.3.1	<u>Άμεσες δαπάνες</u>	48
4.3.1.1	<u>Κόστος εργασίας</u>	48

4.3.1.1.1 <u>Ανθρωπομήνες (ManMonths)</u>	49
4.3.1.1.2 <u>Υπολογισμός του κόστους εργασίας</u>	50
4.3.1.2 <u>Δαπάνες ταξιδίων</u>	50
4.3.1.3 <u>Δαπάνες τεχνικού εξοπλισμού</u>	50
4.3.1.4 <u>Άλλες δαπάνες</u>	50
4.4. <u>Όργανα αποφάσεων και καθορισμός ρόλων</u>	51
4.5. <u>Ρόλος του Project officer- PO</u>	52
4.6. <u>Ρόλοι συμμετεχόντων στο έργο</u>	52
4.6.1. <u>Συντονιστής</u>	52
4.6.2. <u>WP leaders</u>	53
4.6.3. <u>Task leaders</u>	53
4.7. <u>Υποβολή στο διαγωνισμό</u>	54
4.8. <u>Σύστημα αξιολόγησης προτάσεων</u>	54
4.8.1. <u>Κριτήρια επιλογής & κριτήρια αξιολόγησης</u>	55
4.8.1.1 <u>Κριτήρια επιλογής</u>	55
4.8.1.2 <u>Κριτήρια αξιολόγησης</u>	55
4.9. <u>Συμφωνία Επιχορήγησης</u>	59
4.9.1. <u>Τροποποιήσεις της συμφωνίας</u>	62
4.10. <u>Συμφωνία κοινοπραξίας</u>	62
4.11. <u>Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΔΔΙ)</u>	63
5. <u>ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ</u>	63
5.1. <u>Kick off meeting</u>	63
5.2. <u>Συναντήσεις- Project meetings</u>	64
5.3. <u>Παραδοτέα</u>	64
5.3.1.1 <u>Αξιολόγηση παραδοτέων</u>	64
5.4. <u>Αναφορές</u>	65
5.5. <u>Έλεγχος και πληρωμή</u>	67
5.6. <u>Participant Portal</u>	67
5.7. <u>Εργαλεία διαχείρισης (ηλεκτρονικές πλατφόρμες)</u>	68
5.8. <u>Έλεγχος από την κοινότητα μετά την ολοκλήρωση του έργου</u>	70
6. <u>ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ</u>	71
7. <u>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</u>	73

Περιεχόμενα Πινάκων

Πίνακας 1: Πίνακας συντομογραφιών.....	7
Πίνακας 2: Τα Προγράμματα Πλαίσιο από το 1984 έως σήμερα (Πηγή: wikipedia.com, 13/12/2016).....	9
Πίνακας 3: Τύποι Δράσης & ποσοστά επιχορήγησης στο Η2020.....	33
Πίνακας 4: Βασικές διαφορές ανάμεσα σε FP7 και Η2020.....	37
Πίνακας 5: Ποσοστά Χρηματοδότησης στο FP7 και στο Η2020.....	48
Πίνακας 6: Κατηγοριοποίηση ερευνητών και κόστη εργασίας.....	50
Πίνακας 7: Κριτήρια και πτυχές αξιολόγησης.....	60

Πίνακας συντομογραφιών

FP7	7ο Πρόγραμμα Πλαίσιο
H2020	8ο Πρόγραμμα Πλαίσιο
ΠΠ	Πρόγραμμα Πλαίσιο
MME (SME's)	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις
RTD	Δραστηριότητες Έρευνας και Ανάπτυξης
MGT	Δραστηριότητες Management
DEM	Δραστηριότητες Επίδειξης
OTHER	Άλλες δραστηριότητες
Work Package-WP	Πακέτο Εργασίας
Task	Εργασία
Grant agreement	Συμφωνία Επιχορήγησης
Consortium agreement	Συμφωνία Κοινοπραξίας
DoA	Περιγραφή της Δράσης
Work Programme	Πρόγραμμα εργασίας
PIC	Participant Identification Code

Πίνακας 1: Πίνακας συντομογραφιών

1. ΣΥΝΟΨΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

Αντικείμενο μελέτης της παρούσας εργασίας αποτελούν τα Προγράμματα Πλαίσιο που εκπονούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση με σκοπό την οικονομική, τεχνολογική και κοινωνική ανάπτυξη της Ευρώπης. Πιο συγκεκριμένα η διατριβή εστιάζει στις πρακτικές του 7ου (FP7) και 8ου (H2020) Προγράμματος Πλαίσιο. Επιλέχθηκαν αυτά τα δύο πακέτα, διότι αφενός το 7ο Πρόγραμμα Πλαίσιο ολοκληρώθηκε πρόσφατα (σύμφωνα με την ημερομηνία συγγραφής της παρούσας εργασίας) και έτσι οι πρακτικές του είναι ευρέως γνωστές, αφετέρου το 8ο Πρόγραμμα Πλαίσιο βρίσκεται σε εξέλιξη την περίοδο αυτή.

Στο 3ο κεφάλαιο της εργασίας παρουσιάζονται αρχικά τα γενικά στοιχεία των Προγραμμάτων Πλαίσιο ενώ στη συνέχεια γίνεται μια λεπτομερής αναφορά στη λειτουργία των δύο Προγραμμάτων Πλαίσιο παρουσιάζοντας:

- τους βασικούς πυλώνες του κάθε Προγράμματος Πλαίσιο
- τις θεματικές ενότητες των βασικών πυλώνων
- τους μηχανισμούς χρηματοδότησης του κάθε προγράμματος

Στο 4ο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι πρακτικές για την συγγραφή μια πρότασης προς έγκριση και χρηματοδότηση. Στην παρούσα εργασία θα αναφερθούμε σε προτάσεις κοινοπραξίας, προτάσεις δηλαδή που συμμετέχουν πολλοί εταίροι από διάφορες χώρες της Ευρώπης.

Στο 5ο κεφάλαιο παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο μία εγκεκριμένη πρόταση υλοποιείται. Οι πρακτικές υλοποίησης που παρουσιάζονται, περιορίζονται στα κοινοπρακτικά έργα και πιο συγκεκριμένα στα έργα “Ερευνας και Καινοτομίας”.

2. ABSTRACT

This study focus on Framework Programmes published by European Union in order to strengthen European technological, financial and social sector. The main objective is to study work performed under the 7th (FP7) and 8th (H2020) programm as well as to present the procedures for composing a proposal and implement a funded project. The aforementioned Framework Programs were selected, as FP7 has recently been finalized while H2020 is the funding program proceeding this period.

In the third chapter of this study the following are presented in details

- the main pillars of each Framework Program
- the specific calls of each Framework Program
- funding schemes under each Framework Program

The fourth chapter includes all actions required to organize a consortium, to distribute roles between the partners and finally to submit a proposal for funding. The fifth section presents all implementation practices of a EU funded project. It shall be mentioned that this document refers to projects that are multi participant .

3. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΛΑΙΣΙΟ

3.1. Εισαγωγή

Η Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο της κοινοτικής ανάπτυξης σε επιστημονικό, οικονομικό αλλά και κοινωνικό επίπεδο (European Commission 2013), εκπονεί πακέτα χρηματοδότησεων απευθυνόμενη σε μια σειρά από φορείς σε ιδιωτικό και δημόσιο τομέα. Η χρηματοδότηση ενός έργου υλοποιείται ύστερα από την υποβολή και έγκριση προτάσης ενός φορέα ή μιας κοινοπραξίας φορέων.

Η κοινοτική πολιτική αυτή ξεκίνησε το 1984 με το πρώτο Πρόγραμμα Πλαίσιο και συνεχίζει μέχρι τώρα με χρονικό ορίζοντα έως το 2020. Τα πακέτα αυτά ονομάζονται Framework Programmes και συνοδεύονται πάντα από ένα αριθμό από το 1 μέχρι το 8, που υποδηλώνει τη σειρά του Προγράμματος Πλαίσιο και το χρονικό διάστημα εφαρμογής του. Στο παρακάτω πίνακα εμφανίζονται συνοπτικά όλα τα ΠΠ που έχουν εκπονηθεί από το 1984 μέχρι το 2020 καθώς η αξία τους σε δις ευρώ.

ID	Πρόγραμμα Πλαίσιο	Περίοδος	Προυπολογισμός (δις Ευρό)
FP1	Πρώτο	1984-1987	3,8
FP2	Δεύτερο	1987-11997	5,4
FP3	Τρίτο	1990-1994	6,6
FP4	Τέταρτο	1994-1998	13,2
FP5	Πέμπτο	1998-2002	15
FP6	Έκτο	2002-2006	17,9
FP7	Έβδομο	2007-2013	52,7
FP8	Ορίζοντας 2020 - Όγδοο	2014-2020	80

Πίνακας 2: Τα Προγράμματα Πλαίσιο από το 1984 έως σήμερα

3.2. Βασική δομή

Λόγω της πολυπλοκότητας της δομής των Προγραμμάτων Πλαίσιο παρουσιάζεται εδώ η στοιχειώδης δομή τους. Τα Προγράμματα όπως προαναφέρθηκε, στοχεύουν σε βασικούς πυλώνες, όπως η επιστήμη, η κοινωνία ή η βιομηχανία. Στο 7ο ΠΠ οι βασικοί πυλώνες αναφέρονται σαν “Ειδικά Προγράμματα” ενώ στο 8ο ΠΠ αναφέρονται με τον όρο “Άξονες”. Στη συνέχεια, υποκατηγορία των βασικών πυλώνων είναι οι θεματικές ενότητες, οι οποίες είναι συγκεκριμένες μονάδες της επιστήμης (πχ βιώσιμη ενέργεια) ή της κοινωνίας (πχ αντιμετώπιση των φυλετικών

διακρίσεων). Για κάθε μια από τις θεματικές ενότητες παράγονται οι προσκλήσεις, οι οποίες είναι ουσιαστικά το κάλεσμα προς υποβολή προτάσεων για χρηματοδότηση. Η θεματική ενότητα βιώσιμη ενέργεια που αναφέρθηκε παραπάνω για παράδειγμα υλοποιείται μέσα από μια σειρά προσκλήσεων όπως π.χ “Ψύξη και Κλιματισμός Κτηρίων”, “Καινοτόμες πληροφοριακές λύσεις για έξυπνα κτήρια” κ.ο.κ .

1. Δομή των Προγραμμάτων Πλαισίου (παραδείγματα από τους βασικούς πυλώνες και θεματικές ενότητες)

Στην εργασία θα γίνονται συχνά συγκρίσεις ανάμεσα στους όρους του 7ου και του 8ου Προγράμματος Πλαισίου έτσι ώστε να υπενθυμίζουμε στον αναγνώστη τη δομή των Προγραμμάτων.

3.3. Ποιοι έχουν το δικαίωμα συμμετοχής

3.3.1. Προέλευση οργανισμών που επιτρέπεται να χρηματοδοτηθούν

Οργανισμοί που προέρχονται από κράτη όπως:

- **Κράτη- μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, συμπεριλαμβανομένων των υπερπόντιων διαμερισμάτων τους και των εξόχως απόκεντρων περιοχών.
- **Χώρες μη μέλη** όπως Ισλανδία, Νορβηγία, Αλβανία, Βοσνία Ερζεγοβίνη, ΠΓΔΜ,

Montenegro, Σερβία, Τουρκία, Ισραήλ, Μολδαβία, Ελβετία, Νησιά Φερόε, Ουκρανία, Τυνησία, Γεωργία, Αρμενία

- **Τρίτες χώρες** όπως Αφγανιστάν, Αλγερία, Αμερικανική Σαμόα, Αγκόλα, Αργεντινή, Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Μπαγκλαντές, Λευκορωσία, Μπελίζ, Μπενίν, Μπουτάν, Βολιβία, Μποτσουάνα, Μπουρκίνα Φάσο, Μπουρούντι, Καμπότζη, Καμερούν, Πράσινο Ακρωτήριο, Κεντροαφρικανική Δημοκρατία, Τσαντ, Χιλή, Κολομβία, Κομόρες, Κονγκό (Λαϊκή Δημοκρατία), Κονγκό (Δημοκρατία), Κόστα Ρίκα, την Ακτή Ελεφαντοστού, την Κούβα, το Τζιμπουτί, Λαϊκή Δημοκρατία της Κορέας, Δομίνικα, Δομινικανή Δημοκρατία, Εκουαδόρ, Αίγυπτος, Ελ Σαλβαδόρ, Αιθιοπία, Φίτζι, Γκαμπόν, Γκάμπια Γκάνα, Γρενάδα, Γουατεμάλα, Γουινέα, Γουινέα-Biissau, Γουιάνα, Αϊτή, Ονδούρα, Ινδονησία, Ιράν, Ιράκ, Τζαμάικα, Ιορδανία, Καζακστάν, Κένυα, Κιριμπάτι, Δημοκρατία της Κιργιζίας, Λάος, Λίβανος, Λεσόθο, Λιβερία, τη Λιβύη, Μαδαγασκάρη, Μαλάουι, Μαλαισία, Μαλδίβες, Μάλι, νησιά Μάρσαλ, Μαυριτανία, Μαυρίκιος, Μικρονησία, Μογγολία, Μαρόκο, Μοζαμβίκη, Μιανμάρ, Ναμίμπια, Νεπάλ, Νικαράγουα, Νίγηρα, Νιγηρία, Πακιστάν, Παλάου, την Παλαιστίνη, Παναμάς, Παπούα νέα Γουινέα, Παραγουάη, Περού, Φιλιππίνες, Ρουάντα, Σαμόα, Σάο Τομέ και Πρίνσιπε, Σενεγάλη, Σεϋχέλλες, Σιέρα Λεόνε, Νήσοι Σολομώντος, Σομαλία, Νότια Αφρική, Νότιο Σουδάν, Σρι Λάνκα, Σεντ Κιτς και Νέβις, Αγία Λουκία, Άγιος Βικέντιος και Γρεναδίνες, το Σουδάν, Σουρινάμ, Σουαζιλάνδη, Αραβική Δημοκρατία της Συρίας, Τανζανία, Ταϊλάνδη
- **Διεθνείς οργανισμοί ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος** είναι επίσης επιλέξιμοι για να λάβουν χρηματοδότηση

Νομικές οντότητες εγκατεστημένες σε χώρες που δεν αναφέρονται παραπάνω ή διεθνείς οργανισμοί θα είναι επιλέξιμοι/οι για χρηματοδότηση, όταν αναφέρεται ρητά στο **σχετικό πρόγραμμα εργασίας (work programme)**. Επιπλέον, μπορούν να είναι επιλέξιμοι για χρηματοδότηση στο πλαίσιο διμερούς επιστημονικής και τεχνολογικής συνεργασίας, ή σε άλλον διακανονισμό μεταξύ της Ένωσης και του διεθνούς οργανισμού ή της τρίτης χώρας.

3.3.2. Συμμετοχή στην υποβολή μιας πρότασης

Στην υποβολή μιας πρότασης μπορεί να συμμετάσχει κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο (π.χ. κάθε εταιρεία, μικρή ή μεγάλη, ερευνητικοί οργανισμοί, πανεπιστήμια, μη κυβερνητικές οργανώσεις, κ.λπ.), ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασής τους ή κατοικίας. Οι οργανισμοί θα πρέπει να διαθέτουν την επιχειρησιακή και οικονομική βιωσιμότητα για την εκτέλεση των ερευνητικών εργασιών που προτείνουν. Εάν κάποιος οργανισμός θέλει να εξακριβώσει αν είναι επιλέξιμος για χρηματοδότηση, πρέπει να ελέγξει διεξοδικά το **ειδικό πρόγραμμα εργασίας ή πρόσκληση**

υποβολής προτάσεων / προσφορών.

3.3.3. Ομαδικές ή Μεμονωμένες δράσεις

Οι περισσότερες προσκλήσεις (υποβολής προτάσεων) απαιτούν τη σύσταση κοινοπραξιών με τουλάχιστον 3 εταιρείες από διαφορετικές χώρες. Ωστόσο υπάρχουν και μεμονωμένες δυνατότητες χρηματοδότησης όπως αυτές

- από το **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας (ΕΣΕ)**,
- τις δράσεις υπό το πρόγραμμα **Marie Sklodowska-Curie**
- από το **εργαλείο χρηματοδότησης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων**.

Στη συνέχεια της εργασίας θα δούμε αναλυτικά όλες τις προσκλήσεις προς πρόταση που απευθύνονται σε κοινοπραξίες ή σε μεμονωμένες οντότητες.

3.4. 7ο Πρόγραμμα Πλαίσιο- Framework Program 7 (FP7)

Η πλήρης ονομασία του 7ου ΠΠ είναι έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη. Διήρκησε επτά χρόνια, από το 2007 έως το 2013. Το πρόγραμμα διεθέσε συνολικό προϋπολογισμό άνω των € 50 δισ, ποσό αυξημένο σημαντικά σε σύγκριση με το προηγούμενο πρόγραμμα-πλαίσιο, το 6ο ΠΠ (αύξηση 41 % σε τιμές 2004), γεγονός που αντικατοπτρίζει την υψηλή προτεραιότητα της έρευνας στην Ευρώπη στην διάρκεια αυτής της 7-ετίας (European Commission, 2013)

Πράγματι, το 7ο ΠΠ αποτέλεσε βασικό εργαλείο για την αντιμετώπιση των αναγκών της Ευρώπης όσον αφορά τις θέσεις εργασίας, τον ανταγωνισμό, και στη διατήρηση της ηγετικής θέσης της στην παγκόσμια οικονομία της γνώσης.

Τα χρήματα (στο μεγαλύτερο ποσοστό) διατέθηκαν σε επιχορηγήσεις προς ερευνητικούς φορείς σε ολόκληρη την Ευρώπη και εκτός αυτής, για τη συγχρηματοδότηση προγραμμάτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης (European Commission, 2013). Οι χρηματοδοτήσεις διατέθηκαν βάσει προσκλήσεων για υποβολή προτάσεων και κατόπιν εξέτασης από ομότιμους κριτές.

Για να είναι συμπληρωματικές στα εθνικά ερευνητικά προγράμματα, οι δραστηριότητες που χρηματοδοτήθηκαν από το 7ο ΠΠ όφειλαν να διαθέτουν «ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία». Ένας βασικός παράγοντας της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας είναι η διεθνικότητα πολλών δραστηριοτήτων: τα ερευνητικά έργα εκτελέστηκαν από κοινοπραξίες με εταιρείες προερχόμενες από διαφορετικές χώρες, ευρωπαϊκές και άλλες. Οι υποτροφίες στο 7ο ΠΠ προϋποθέτουν κινητικότητα εκτός εθνικών συνόρων. Πολλές ερευνητικές προκλήσεις (π.χ. η έρευνα σύντηξης κ.λπ.), είναι τόσο περίπλοκες που μόνο σε ευρωπαϊκό επίπεδο μπορούν να αντιμετωπιστούν.

Ωστόσο, το 7ο ΠΠ περιείχε μια νέα δράση για “μεμονωμένες ομάδες” χωρίς υποχρέωση για διεθνική συνεργασία. Στην περίπτωση αυτή, η “ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία” έγκειται στην αύξηση του ανταγωνισμού.

Το 7ο ΠΠ ήταν ο φυσικός διάδοχος του προηγούμενου προγράμματος, του 6ου ΠΠ, και ήταν το αποτέλεσμα πολυετών διαβουλεύσεων με την ερευνητική κοινότητα από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, με οικονομικούς παράγοντες και φορείς χάραξης πολιτικής στην Ευρώπη. Το 7ο ΠΠ ήταν μεγαλύτερο και εκτενέστερο από τα προηγούμενα ΠΠ, παρουσιάζομενο ως ευέλικτο, με αρκετά απλοποιημένες διαδικασίες (European Commission, 2013).

Τα προγράμματα για την έρευνα είχαν δύο βασικούς στρατηγικούς στόχους:

- να ενισχύσουν την επιστημονική και την τεχνολογική βάση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας
- να ενθαρρύνουν την ανταγωνιστικότητά της διεθνώς, με παράλληλη προώθηση της έρευνας που υποστηρίζει τις πολιτικές της ΕΕ.

3.4.1. Συμμετοχή

Η συμμετοχή στο 7ο ΠΠ ήταν ανοιχτή σε ευρύ φάσμα οργανισμών και ατόμων όπως:

- ερευνητικές ομάδες σε πανεπιστήμια ή ερευνητικά ιδρύματα
- εταιρείες που σκοπεύουν να καινοτομήσουν στο τομέα δραστηριότητάς τους
- Μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)
- ενώσεις Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ) ή ομίλων
- οργανισμοί δημόσιας ή κρατικής διοίκησης (τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό)
- πρωτόπειροι ερευνητές (μεταπτυχιακοί φοιτητές)
- έμπειροι ερευνητές
- ιδρύματα που συντηρούν ερευνητικές υποδομές διεθνικού ενδιαφέροντος
- οργανισμοί και ερευνητές από τρίτες χώρες
- διεθνείς οργανισμούς
- οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών

3.4.2. Δομή 7ου Πρόγραμμα Πλαίσιο- “Ειδικά Προγράμματα”

Η δομή του 7ου ΠΠ διαρθρώθηκε σε “Ειδικά Προγράμματα” τα οποία με την σειρά τους χωρίστηκαν σε μικρότερες θεματικές ενότητες όπως φαίνεται παρακάτω.

3.4.2.1 Πρόγραμμα “Συνεργασία”

Αποτέλεσε τον πυρήνα του FP7, αντιπροσωπεύοντας τα 2/3 του συνολικού πακέτου

χρηματοδότησης. Ουσιαστικά προώθησε τη σύμπραξη διεθνών κοινοπραξιών ανάμεσα στο “βιομηχανικό φορέα” και τον “ακαδημαϊκό φορέα” με τις παρακάτω θεματικές ενότητες:

- Υγεία
- Τρόφιμα, γεωργία και αλιεία, βιοτεχνολογία
- Τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών
- Νανοεπιστήμες, νανοτεχνολογίες, νανουλικά και νέες τεχνολογίες παραγωγής
- Ενέργεια
- Περιβάλλον (συμπεριλαμβανομένης και της κλιματικής αλλαγής)
- Μεταφορές (συμπεριλαμβανομένης και της αεροναυτικής)
- Κοινωνικό-οικονομικές και ανθρωπιστικές επιστήμες
- Διάστημα
- Ασφάλεια

3.4.2.2 Πρόγραμμα “Ιδέες”

Το πρόγραμμα “Ιδέες” υποστήριξε την «έρευνα αιχμής» αποκλειστικά στη βάση της επιστημονικής αριστείας. Η έρευνα μπορούσε να πραγματοποιηθεί σε οποιοδήποτε τομέα της επιστήμης ή της τεχνολογίας, συμπεριλαμβανομένης της μηχανικής, των κοινωνικοοικονομικών και των ανθρωπιστικών επιστημών. Σε αντίθεση με το πρόγραμμα “Συνεργασία”, δεν υπήρχε υποχρέωση για διασυνοριακές συνεργασίες. Τα έργα υλοποιούνταν από “μεμονωμένες ομάδες” γύρω από έναν «κύριο ερευνητή».

3.4.2.3 Πρόγραμμα “Ανθρωποι”

Το πρόγραμμα “Ανθρωποι” παρήχε υποστήριξη για την κινητικότητα των ερευνητών και της επαγγελματικής εξέλιξης τους, τόσο εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και διεθνώς. Υλοποιήθηκε μέσα από μια σειρά δράσεων Marie Curie, παρέχοντας υποτροφίες και άλλα μέτρα και βοήθησε τους ερευνητές να βελτιώσουν τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους σε όλη τη σταδιοδρομία τους. Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε μέσω των παρακάτω δραστηριοτήτων:

- Αρχική κατάρτιση των ερευνητών - Δίκτυα Marie Curie
- Συνεργασίες βιομηχανίας και ακαδημαϊκών
- Συγχρηματοδότηση περιφερειακών, εθνικών και διεθνών προγραμμάτων κινητικότητας
- Ενδοευρωπαϊκές υποτροφίες
- Διεθνής διάσταση-υποτροφίες εσωτερικού και εξωτερικού, μηχανισμός διεθνούς συνεργασίας, επιχορηγήσεις επανένταξης
- Βραβεία Marie Curie

3.4.2.4 Πρόγραμμα “Ικανότητες”

Το πρόγραμμα “Ικανότητες” ενίσχυσε τις ερευνητικές ικανότητες και καλύψε τις ακόλουθες δραστηριότητες:

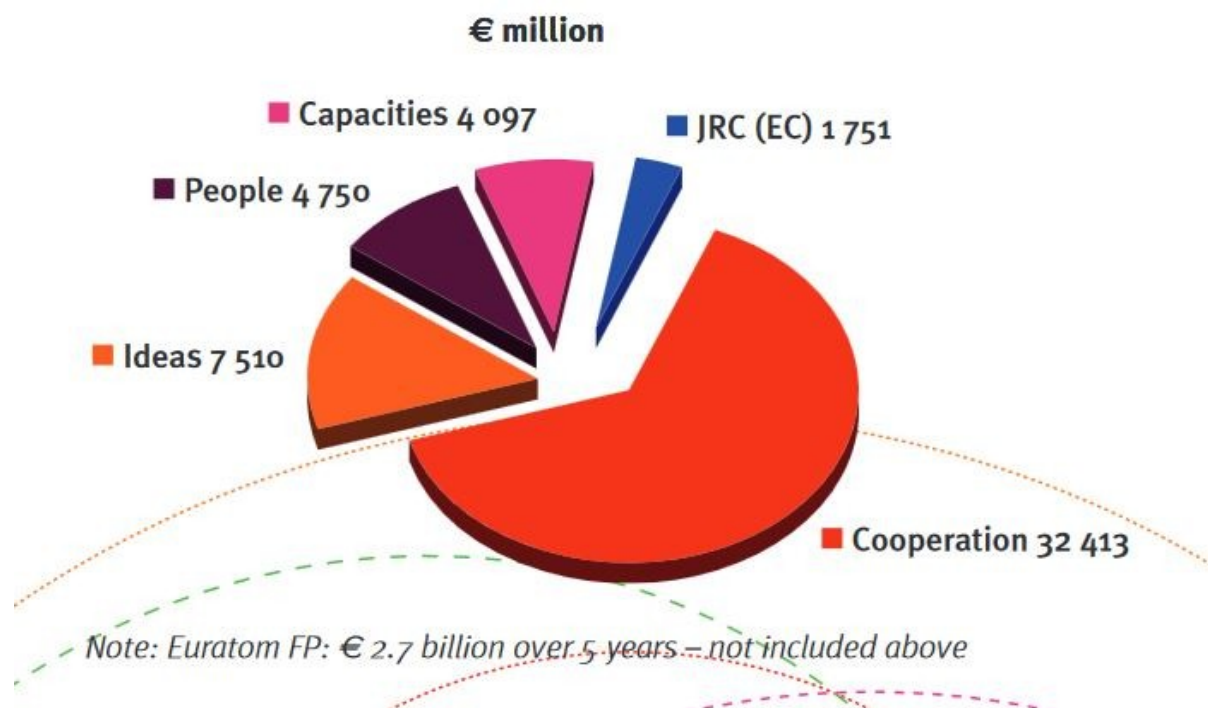
- Ερευνητικές υποδομές
- Έρευνα προς όφελος των ΜΜΕ
- Περιφέρειες της Γνώσης
- Ερευνητικό Δυναμικό
- Επιστήμη στην Κοινωνία
- Ειδικές δραστηριότητες διεθνούς συνεργασίας

3.4.2.5 Πρόγραμμα “Πυρηνικής ενέργειας και εκπαίδευσης”

Το πρόγραμμα δραστηριοτήτων πυρηνικής έρευνας και εκπαίδευσης περιλάμβανε δραστηριότητες έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης, διεθνούς συνεργασίας, διάδοσης τεχνικών πληροφοριών και αξιοποίησης δραστηριοτήτων, καθώς και την εκπαίδευση. Προς την κατεύθυνση αυτή δύο ειδικά προγράμματα σχεδιάστηκαν:

- Το πρώτο πρόγραμμα περιελάμβανε: έρευνα για την ενέργεια σύντηξης (συγκεκριμένα του ITER), και πυρηνική σχάση και ακτινοπροστασία
- Το δεύτερο πρόγραμμα κάλυψε τις δραστηριότητες του Κοινού Κέντρου Ερευνών (ΚΚΕρ) στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των πυρηνικών αποβλήτων και των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και της πυρηνικής ασφάλειας. Εκτός από τις άμεσες ενέργειες στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, το ΚΚΕρ διεξήγαγε έρευνα σε μια σειρά από άλλες περιοχές για την παροχή επιστημονικής και τεχνολογικής υποστήριξης στη διαδικασία χάραξης πολιτικής της ΕΕ

FP7 budget (€ 50 521 million, current prices)

2. Κατανομή των πόρων του FP7 στα Ειδικά Προγράμματα (European Commission, 2013)

3.4.3. Μηχανισμοί Χρηματοδότησης- Funding Schemes

Η διαδικασία χρηματοδότησης διαφοροποιείται λίγο από την βασική δομή και τα “Ειδικά Προγράμματα”. Αυτά που είδαμε παραπάνω αποτέλεσαν τους βασικούς πυλώνες που η Ευρωπαϊκή Ένωση έθεσε σαν στόχους προς ανάπτυξη. Η χρηματοδότηση και οι μηχανισμοί της υλοποιήθηκαν μέσα από τα συγκεκριμένα προγράμματα που θα δούμε αμέσως μετά.

Τα ποσοστά χρηματοδότησης εξαρτώνται από το

- 1) Μηχανισμό χρηματοδότησης δηλαδή σε ποια από τις παρακάτω κατηγορίες εμπίπτει το εν λόγω έργο
- 2) Από την νομική υπόσταση του οργανισμού (ερευνητικό οργανισμός, Μικρομεσαία επιχείρηση, κτλ) και
- 3) Από το είδος δραστηριότητας (θα αναφερθούμε στο είδος δραστηριότητας στην παρακάτω παράγραφο [4.2.1.1 Δραστηριότητες-Activities](#)). Το κατώτερο ποσοστό χρηματοδότησης για δραστηριότητες Έρευνας & Ανάπτυξης είναι 50%, για δραστηριότητες επίδειξης (demonstration activities) το ποσοστό μπορεί να φτάσει έως το 50% ενώ για “άλλες” δραστηριότητες όπως εργασίες management, δικτύωσης, οργάνωσης και επικοινωνίας το

ποσοστό χρηματοδότησης μπορεί να φτάσει το 100% για τα επιλέξιμα κόστη. Οργανισμοί όπως μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, ερευνητικά ιδρύματα, SME's καθώς και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα μπορούν να λάβουν έως 75%.

3.4.3.1 Συνεργατικά Έργα

Τα Συνεργατικά Έργα επικεντρώθηκαν σε ερευνητικά προγράμματα με σαφώς καθορισμένους επιστημονικούς και τεχνολογικούς στόχους και συγκεκριμένα αναμενόμενα αποτελέσματα (όπως είναι η ανάπτυξη νέας γνώσης ή τεχνολογίας για τη βελτίωση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας). Πραγματοποιήθηκαν από κοινοπραξίες που απαρτίστηκαν από συμμετέχοντες από διαφορετικές χώρες, και από τη βιομηχανία και τον ακαδημαϊκό κόσμο.

3.4.3.2 Δίκτυα Αριστείας

Τα Δίκτυα Αριστείας σχεδιάστηκαν για ερευνητικά ιδρύματα που επιθυμούσαν να συνδυάσουν και να ενοποιήσουν λειτουργικά ένα σημαντικό μέρος των δραστηριοτήτων και των ικανοτήτων τους σε ένα δεδομένο τομέα, με σκοπό τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού «εικονικού ερευνητικού κέντρου» σε αυτόν τον τομέα. Αυτό επιτεύχθηκε μέσω ενός «κοινού προγράμματος δραστηριοτήτων» που βασίζεται στην ενοποιημένη και συμπληρωματική χρήση πόρων από ολόκληρες ερευνητικές μονάδες, τμήματα, εργαστήρια ή μεγάλες ομάδες. Η υλοποίηση αυτού του κοινού προγράμματος δραστηριοτήτων απαίτησε την επίσημη δέσμευση των οργανισμών που ενοποιούν μέρος των πόρων και δραστηριοτήτων τους.

3.4.3.3 Δράσεις υποστήριξης

Πρόκειται για δράσεις που δεν καλύπτουν την έρευνα αυτή καθαυτή, αλλά το συντονισμό και τη δικτύωση έργων, προγραμμάτων και πολιτικών.

Αυτό περιελάμβανε, για παράδειγμα:

- δραστηριότητες συντονισμού και δικτύωσης, διάδοση και χρήση της γνώσης
- μελέτες ή ομάδες εμπειρογνομόνων που επικουρούν την εφαρμογή του ΠΠ
- υποστήριξη για τη διακρατική πρόσβαση σε μείζονες ερευνητικές υποδομές
- δράσεις για την τόνωση της συμμετοχής των ΜΜΕ, της κοινωνίας των πολιτών και των δικτύων τους
- υποστήριξη για τη συνεργασία με άλλα συστήματα της ευρωπαϊκής έρευνας (π.χ. «έρευνα αιχμής»).

3.4.3.4 Μεμονωμένα έργα

Έργα που υλοποιήθηκαν από μεμονωμένες εθνικές ή πολυεθνικές ερευνητικές ομάδες, με

επικεφαλής έναν «κύριο ερευνητή», που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας (ΕΣΕ).

3.4.3.5 Επαγγελματική εξέλιξη

Κατάρτιση και επαγγελματική εξέλιξη για ερευνητές από ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση και τους ερευνητικούς εταίρους αυτής, μέσα από ένα φάσμα δράσεων στήριξης που πήρε το όνομά Marie Curie

3.4.3.6 Έρευνα για τις Μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Έργα τεχνολογικής ανάπτυξης όπου το μεγαλύτερο μέρος της έρευνας υλοποιήθηκε από φορείς όπως πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα ή άλλες νομικές οντότητες, προς όφελος συγκεκριμένων ομάδων, ιδίως των ΜΜΕ, ή για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και των δικτύων τους

3.5. 8ο Πρόγραμμα Πλαίσιο- Ορίζοντας 2020 (H2020)

3.5.1. Εισαγωγή στο 8ο Πρόγραμμα Πλαίσιο

Το «Ορίζοντας 2020» είναι το μεγαλύτερο πρόγραμμα της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία που δρομολογήθηκε ως σήμερα. Σκοπός είναι να οδηγήσει σε περισσότερα επιτεύγματα, ανακαλύψεις και παγκόσμιες πρωτιές μεταφέροντας τις σπουδαίες ιδέες από το εργαστήριο στην αγορά. Σχεδόν 80 δις € (European Commission, 2014) θα διατεθούν σε μορφή χρηματοδότησης για μια επταετία (2014–2020) — πλέον των ιδιωτικών και των εθνικών δημόσιων επενδύσεων που θα προσελκύσουν αυτά τα χρήματα. Το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» έχει την πολιτική στήριξη των ευρωπαϊών ηγετών και των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Οι ανωτέρω συμφώνησαν ότι οι επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία είναι βασικές για το μέλλον της Ευρώπης και έτσι τις τοποθετούν στον πυρήνα της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» βοηθά στην επίτευξη αυτού του στόχου συνδυάζοντας την έρευνα με την καινοτομία και εστιάζοντας σε τρεις βασικούς τομείς: επιστημονική αριστεία, βιομηχανική υπεροχή και κοινωνικές προκλήσεις. Στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι η Ευρώπη παράγει επιστήμη και τεχνολογία παγκοσμίου επιπέδου που δίνουν ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη. Η χρηματοδότηση της έρευνας από την ΕΕ σύμφωνα με προηγούμενα Προγράμματα Πλαίσιο έχει ήδη φέρει κοντά επιστήμονες και βιομηχανία τόσο από την Ευρώπη όσο και από ολόκληρο τον κόσμο ώστε να βρουν λύσεις σε ένα μεγάλο φάσμα προκλήσεων. Οι καινοτομίες που επιτεύχθηκαν βελτίωσαν ζωές, συνέβαλαν στην προστασία του περιβάλλοντος και κατέστησαν την ευρωπαϊκή βιομηχανία πιο βιώσιμη και ανταγωνιστική. Το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» είναι ανοικτό στη συμμετοχή ερευνητών από ολόκληρο τον κόσμο. Η εμπειρία τους υπήρξε

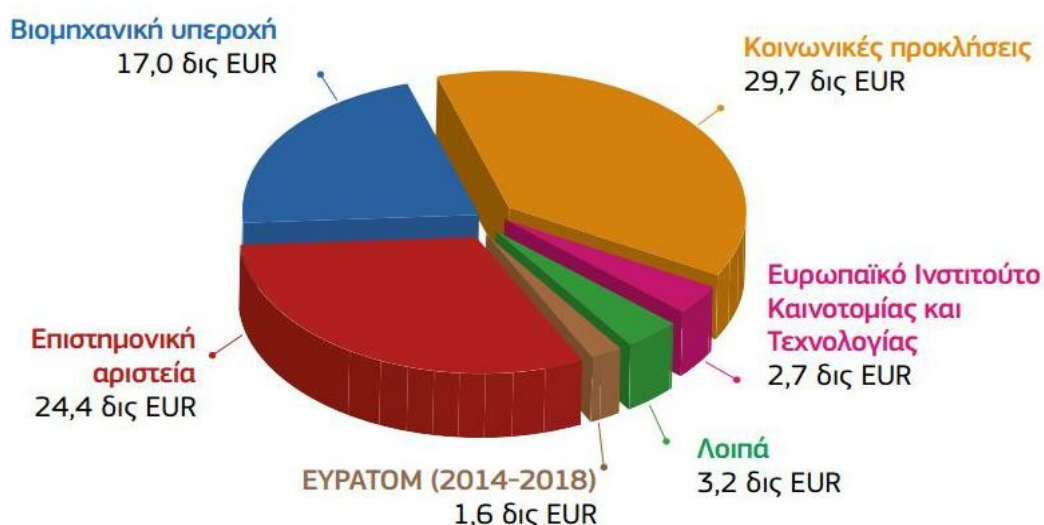
καθοριστική για την ανάπτυξη αυτού του πρωτοποριακού προγράμματος –η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συγκέντρωσε τις παρατηρήσεις τους και έλαβε υπόψη τις συστάσεις των Κρατών Μελών και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, όπως και τα διδάγματα που αντλήθηκαν από προηγούμενα προγράμματα. Η κατεύθυνση είναι ξεκάθαρη –να καταστεί το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» απλούστερο για τους χρήστες.

3.5.2. Δομή 8ου Πρόγραμμα Πλαίσιο

Η δομή του 8ου ΠΠ αναπτύσσεται σε 3 βασικούς άξονες (είναι τα αντίστοιχα "Ειδικά Προγράμματα" του FP7)

- **Επιστημονική αριστεία**
- **Βιομηχανική υπεροχή**
- **Κοινωνικές προκλήσεις**

Ωστόσο υπάρχουν και άλλοι άξονες που παρουσιάζονται στις επόμενες ενότητες. Οι άξονες αυτοί χωρίζονται με τη σειρά τους στις παρακάτω θεματικές ενότητες που παρουσιάζονται αμέσως παρακάτω. Για κάθε θεματική ενότητα που παρουσιάζεται, δημιουργείται ένα Πρόγραμμα Εργασίας (Work Programme) το οποίο περιέχει όλες τις προσκλήσεις προς πρόταση. Παραδείγματος χάριν, ο βασικός άξονας “Κοινωνικές Προκλήσεις” περιέχει την θεματική ενότητα “Βιώσιμη ενέργεια” ή οποία με τη σειρά της εμπεριέχει το Πρόγραμμα Εργασίας της “Βιώσιμης Ενέργειας”. Σε αυτό το συγκεκριμένο Πρόγραμμα Εργασίας οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βρουν προσκλήσεις σχετικές με “ Ψύξη και Κλιματισμό”, “ Οικονομία της Βιώσιμης Ενέργειας” κοκ.

3. Προϋπολογισμός του προγράμματος Ορίζοντας 2020 (European Commission, 2014)

3.5.2.1 Επιστημονική αριστεία

Το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» αναμένεται να ενισχύσει την παγκόσμια υπεροχή της ΕΕ στο πεδίο της επιστήμης, προσελκύοντας τα καλύτερα "μυαλά" και βοηθώντας τους επιστήμονες να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν ιδέες ανά την Ευρώπη. Θα βοηθήσει τα ταλαντούχα άτομα και τις καινοτόμες εταιρείες να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης, δημιουργώντας, στην πορεία, θέσεις εργασίας και συμβάλλοντας σε ένα υψηλότερο βιοτικό επίπεδο —προσφέροντας οφέλη σε όλους.

3.5.2.1.1 Θεματικές ενότητες

1. Έρευνα αιχμής χρηματοδοτούμενη από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας (ΕΣΕ)

Μερικές από τις σημερινές πλέον σημαντικές εφευρέσεις είναι απόρροια της φυσικής περιέργειάς μας σχετικά με το πώς λειτουργεί ο κόσμος. Μολονότι η υποκινούμενη από την περιέργεια έρευνα στα σύνορα της γνώσης σπάνια στηρίζει εμφανώς τα εμπορικά προϊόντα, οι ανακαλύψεις της δίνουν το έναυσμα για αναρίθμητες καινοτομίες. Ωστόσο, η έρευνα αιχμής είναι συχνά ο πρώτος τομέας που αντιμετωπίζει περικοπές σε εποχές οικονομικής δυσχέρειας και για αυτόν τον λόγο, μέσω του ΕΣΕ, η ΕΕ ενισχύει το επίπεδο των επενδύσεων. Εν προκειμένω, η αριστεία αποτελεί το μοναδικό κριτήριο χρηματοδότησης της ΕΕ, η οποία παρέχεται σε μεμονωμένους ερευνητές ή σε ερευνητικές ομάδες.

Τα κεφάλαια για την "έρευνα αιχμής" που εκπονήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Ενέργειας (ΕΣΕ) σε όλους τους τομείς της επιστήμης πρόκειται να υποστηρίξουν την ευρωπαϊκή πρωτοπορία στην έρευνα παγκόσμιας κλάσης.

Υπάρχουν 3 βασικοί τύποι επιχορηγήσεις του ΕΣΕ:

- "Αρχική" επιχορήγηση (StG) για τους ερευνητές με εμπειρία 2-7 έτη μετά την απονομή του διδακτορικού.
- "Βασική" επιχορήγηση (COG) για τους ερευνητές με εμπειρία 7-12 χρόνια μετά την απονομή του διδακτορικού διπλώματος.
- "Προχωρημένη" επιχορήγηση (AtE) για τις καθιερωμένες ηγέτες της έρευνας

Χρηματοδότηση: 13,095 δις €

2. Μελλοντικές και αναδυόμενες τεχνολογίες (FET)- Future and Emerging Technologies (FET)

Η παρουσία της Ευρώπης στις νέες τεχνολογίες αιχμής θα διατηρήσει την ανταγωνιστικότητά της

και θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας υψηλών δεξιοτήτων, γεγονός που σημαίνει προνοητικότητα και σκέψη που θα βρίσκεται ένα βήμα μπροστά από τους υπόλοιπους. Η χρηματοδότηση της ΕΕ βοηθά να γίνει η Ευρώπη το καλύτερο δυνατό περιβάλλον για υπεύθυνη και δυναμική πολυτομεακή συνεργασία σε νέες και μελλοντικές τεχνολογίες.

Το πρόγραμμα FET υποστηρίζει τη συνεργατική έρευνα με σκοπό την επέκταση της ικανότητας της Ευρώπης για καινοτομία (advanced and paradigm-changing innovation). Θα προωθήσουν την επιστημονική συνεργασία μεταξύ επιστημονικών κλάδων σε ριζικά νέες ιδέες υψηλού κινδύνου και θα επιταχύνει την ανάπτυξη των πλέον υποσχόμενες αναδυόμενες τομείς της επιστήμης και της τεχνολογίας.

Χρηματοδότηση: 2,696 δις €

3. Δράσεις Marie Skłodowska-Curie

Η κατάρτιση και η επαγγελματική ανάπτυξη βοηθούν στη δημιουργία κορυφαίων ερευνητών. Παρέχεται υποστήριξη σε νέους και έμπειρους ερευνητές προκειμένου να ενισχύσουν την καριέρα και τις δεξιότητές τους μέσω της κατάρτισης ή μέσω της τοποθέτησής τους για κάποιο χρονικό διάστημα σε άλλη χώρα ή στον ιδιωτικό τομέα. Αυτό τους προσφέρει νέες γνώσεις και εμπειρίες προκειμένου να μπορέσουν να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους.

Το πρόγραμμα έχει ως στόχο να στηρίξει ερευνητές σε διαφορετικά στάδια της σταδιοδρομίας τους. Το πρόγραμμα Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA) είναι ανοικτό σε όλους τους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας. Υπάρχουν ανοιχτές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων σε μεμονωμένους ερευνητές και προσωπικό καινοτομίας, καθώς και σε πανεπιστήμια, ερευνητικά ιδρύματα, επιχειρήσεις (ΜΜΕ και μεγάλες επιχειρήσεις) και άλλων κοινωνικο-οικονομικών παραγόντων από όλες τις χώρες. Το πρόγραμμα είναι ανοικτό σε άνδρες και γυναίκες, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η φυσική ηλικία του αιτούντος

Χρηματοδότηση: 6,162 δις €

4. Ερευνητικές υποδομές

Ο ερευνητικός εξοπλισμός μπορεί να είναι τόσο περίπλοκος και δαπανηρός ώστε μια μεμονωμένη ερευνητική ομάδα ή ακόμα και χώρα να μην έχει τη δυνατότητα να τον αγοράσει ή να τον κατασκευάσει ή να τον χειριστεί μόνη της. Μεταξύ άλλων: τα λέιζερ υψηλής ισχύος που εξυπηρετούν μια ερευνητική κοινότητα με διάφορους κλάδους όπως η ιατρική, η επιστήμη των υλικών και η βιοχημεία, τα εξειδικευμένα αεροπλάνα υψηλής τεχνολογίας ή ένας σταθμός παρακολούθησης στον βυθό της θάλασσας που χρησιμοποιείται για την παρατήρηση της

κλιματικής αλλαγής. Όλα αυτά μπορούν να κοστίσουν εκατομμύρια ευρώ και χρειάζονται τις δεξιότητες κορυφαίων στον κόσμο εμπειρογνομένων. Η χρηματοδότηση της ΕΕ βοηθά στη συγκέντρωση πόρων για αυτού του είδους τα εγχειρήματα μεγάλης κλίμακας και παρέχει στους ερευνητές της Ευρώπης πρόσβαση στις τελευταίες, υπερσύγχρονες υποδομές, καθιστώντας δυνατή τη νέα και συναρπαστική έρευνα.

Ο στόχος αυτού του προγράμματος είναι να εξασφαλίσει στους ευρωπαίους ερευνητές πρόσβαση σε ερευνητικές υποδομές παγκόσμιας κλάσης. Η ερευνητική υποδομή δεν περιλαμβάνει μόνο τον βασικό επιστημονικό εξοπλισμό, αλλά παρέχει και πρόσβαση σε μέσα/πόρους, όπως αρχεία, βάσεις δεδομένων. Παρέχεται στήριξη σε υφιστάμενες όσο και σε νέες ερευνητικές υποδομές

Χρηματοδότηση: 2,488 δις €

3.5.2.2 Βιομηχανική Υπεροχή

Προκειμένου η Ευρώπη να είναι η καλύτερη στον βιομηχανικό τομέα, πρέπει να επενδύσει σε πολλά υποσχόμενες και στρατηγικής σημασίας τεχνολογίες, όπως αυτές που χρησιμοποιούνται στην προηγμένη βιομηχανική παραγωγή και στη μικροηλεκτρονική. Ωστόσο, η δημόσια χρηματοδότηση από μόνη της δεν είναι αρκετή: η ΕΕ πρέπει να ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να επενδύσουν περισσότερο στην έρευνα και να στοχεύσουν σε πεδία στα οποία μπορούν να συνεργαστούν με τον δημόσιο τομέα για την ενίσχυση της καινοτομίας. Οι επιχειρήσεις κερδίζουν καθώς γίνονται πιο καινοτόμες, πιο αποδοτικές και πιο ανταγωνιστικές. Αυτό, με τη σειρά του, έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και ευκαιριών στην αγορά. Κάθε ευρώ που επενδύεται από την ΕΕ αποδίδει περίπου 13 € σε προστιθέμενη αξία για τις επιχειρήσεις (European Commission, 2014).

Το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» υποστηρίζει τις ρηξικέλυθες τεχνολογίες που είναι απαραίτητες για τη στήριξη της καινοτομίας σε όλους τους τομείς, όπως είναι η τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) και η διαστημική τεχνολογία. Οι βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής όπως η τεχνολογία προηγμένης βιομηχανικής παραγωγής και υλικών, η βιοτεχνολογία και οι νανοτεχνολογίες βρίσκονται στο επίκεντρο των προϊόντων που αλλάζουν τα δεδομένα: smart phone, μπαταρίες υψηλών επιδόσεων, ελαφρά οχήματα, νανοφάρμακα, έξυπνα υφάσματα και πολλά ακόμη. Η ευρωπαϊκή μεταποιητική βιομηχανία αποτελεί βασικό εργοδότη που παρέχει θέσεις εργασίας σε 31 εκατ. άτομα σε ολόκληρη την Ευρώπη (European Commission, 2014).

Χρηματοδότηση: 13,557 δις €

3.5.2.2.1 Θεματικές ενότητες

1. Χρηματοδότηση των ΜικροΜεσαίων Επιχειρήσεων

Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), μια βασική πηγή θέσεων εργασίας και καινοτομίας, απολαμβάνουν ιδιαίτερης προσοχής στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020». Μπορούν να συνεργαστούν σε έργα στο πλαίσιο μιας κοινοπραξίας και να λάβουν στήριξη μέσω ενός αποκλειστικού χρηματοδοτικού εργαλείου ειδικά σχεδιασμένου για μικρότερες εταιρείες υψηλής καινοτομίας. Ο ολοκληρωμένος και απλουστευμένος χαρακτήρας του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» θα αυξήσει τη συμμετοχή των ΜΜΕ τουλάχιστον στο 20% (8,65 δις €) (European Commission, 2014) των συνολικών συνδυασμένων προϋπολογισμών των θεματικών ενοτήτων «Υπεροχή στις τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και στις βιομηχανικές τεχνολογίες» και «Κοινωνικές Προκλήσεις». Το χρηματοδοτικό εργαλείο για τις ΜΜΕ θα είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη αυτού του στόχου παρέχοντας στήριξη και βοήθεια σε μεμονωμένες ΜΜΕ ή σε κοινοπραξίες ΜΜΕ, αξιολόγηση της βιωσιμότητας των ιδεών τους στην αγορά στο στάδιο υψηλού κινδύνου και, στη συνέχεια, βοήθεια για την περαιτέρω ανάπτυξη αυτών των ιδεών. Επίσης, θα παρέχεται χρηματοδότηση για επιχειρηματική συμβουλευτική και καθοδήγηση σχετικά με τον εντοπισμό και την προσέλκυση ιδιωτών επενδυτών.

Ο ειδικός στόχος είναι η τόνωση της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, αυξάνοντας το επίπεδο της καινοτομίας στις ΜΜΕ, δημιουργώντας έτσι ταχύτερα αναπτυσσόμενες διεθνώς ΜΜΕ.

Το μέσο για τις ΜΜΕ θα καλύπτει:

- Έλεγχο σκοπιμότητας, αρχικό επιχειρηματικό σχέδιο
- Εφαρμογή της E & A
- Εμποροποίηση

Χρηματοδότηση: Τουλάχιστον 3 δις € θα διατεθούν στο χρηματοδοτικό εργαλείο για τις ΜΜΕ

2. Πρόσβαση σε κεφάλαια κινδύνου

Οι καινοτόμες εταιρείες και άλλοι οργανισμοί συχνά δυσκολεύονται να βρουν χρηματοδότηση για νέες ιδέες υψηλού κινδύνου ή την ανάπτυξή τους. Το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» βοηθά να καλυφθεί αυτό το «κενό καινοτομίας» μέσω δανείων και εγγυήσεων καθώς και μέσω επενδύσεων σε καινοτόμες ΜΜΕ και μικρές εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης. Η υποστήριξη αυτή δρα καταλυτικά για την προσέλκυση ιδιωτικής χρηματοδότησης και κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου για την έρευνα και την καινοτομία. Υπολογίζεται ότι κάθε ευρώ που επενδύει η ΕΕ αποδίδει 5 € επιπλέον χρηματοδότησης (European Commission, 2014). Η πρόσβαση σε χρηματοδότηση υψηλού κινδύνου αποτελεί βασικό μέρος του πυλώνα «Βιομηχανικής υπεροχής» στο πλαίσιο του Ορίζοντα 2020 και βοηθά τις εταιρείες που ασχολούνται με την έρευνα και την καινοτομία (E & K) να αποκτήσουν ευκολότερη πρόσβαση, μέσω χρηματοπιστωτικών μέσων, σε δάνεια, εγγυήσεις.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤΕ) διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο, ως ενδιάμεσοι ανάμεσα στους στις εταιρείες και στους ενδιαφερόμενους προς επένδυση.

Χρηματοδότηση: 2,842 δις €

3. Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα

Ο στόχος της σύμπραξης Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) είναι η χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας σε διάφορους βασικούς βιομηχανικούς τομείς για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και τη στήριξη της απασχόλησης, ενώ ταυτόχρονα συμβάλλει σημαντικά προς μια πιο πράσινη και βιώσιμη οικονομία.

Οι χάρτες πορείας της Έρευνας και Ανάπτυξης συγκροτούνται από ομάδες υψηλού επιπέδου οι οποίες είναι ανοιχτές για διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους, και θα εγκριθούν τελικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

3.5.2.3 Κοινωνικές προκλήσεις

Η ΕΕ έχει αναγνωρίσει επτά προκλήσεις βασικής προτεραιότητας όπου οι στοχευμένες επενδύσεις στην έρευνα και στην καινοτομία μπορούν να έχουν πραγματικό αντίκτυπο με όφελος για τον πολίτη:

- υγεία, δημογραφικές μεταβολές και καλή διαβίωση
- επισιτιστική ασφάλεια, αειφόρος γεωργία και δασοπονία, θαλάσσια και ναυτιλιακή έρευνα έρευνα εσωτερικών υδάτων και βιοοικονομία
- ασφαλής, καθαρή και αποδοτική ενέργεια
- έξυπνες, πράσινες και ολοκληρωμένες μεταφορές
- δράση για το κλίμα, περιβάλλον, αποδοτικότητα πόρων και πρώτες ύλες
- η Ευρώπη σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο — κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς, καινοτόμες και σκεπτόμενες
- ασφαλείς κοινωνίες — προστασία της ελευθερίας και της ασφάλειας της Ευρώπης και των πολιτών της

3.5.2.3.1 Θεματικές ενότητες

1. Υγεία και καλή διαβίωση

Όλοι επιθυμούν μια μακρόχρονη, ευτυχισμένη και υγιή ζωή και οι επιστήμονες κάνουν ό,τι μπορούν για να καταστεί αυτό δυνατό. Εργάζονται για την επίλυση μερικών από τα μεγαλύτερα σημερινά προβλήματα για την υγεία και για την απομάκρυνση αναδυόμενων απειλών όπως οι αυξανόμενες

επιπτώσεις της νόσου Αλτσχάιμερ, του διαβήτη και των ανθεκτικών στα αντιβιοτικά «υπέρ-ιών». Οι επενδύσεις στην έρευνα και στην καινοτομία στον τομέα της υγείας θα μας βοηθήσουν να παραμείνουμε ενεργοί, να αναπτύξουμε νέες, πιο ασφαλείς και αποτελεσματικές θεραπείες και να διατηρήσουμε τη βιωσιμότητα των συστημάτων υγείας και περίθαλψης. Θα προσφέρουν στους γιατρούς τα εργαλεία που χρειάζονται για μια πιο εξατομικευμένη ιατρική και θα ενισχύσουν την πρόληψη και τη θεραπεία χρόνιων και μεταδοτικών ασθενειών.

Ο ειδικός στόχος είναι η βελτίωση της διά βίου υγείας και ευεξίας για όλους. Επιπλέον στόχοι είναι τα υψηλής ποιότητας και οικονομικά βιώσιμα, συστήματα υγείας και περίθαλψης, καθώς και ευκαιρίες για νέες θέσεις εργασίας, στόχοι οι οποίοι αναμένεται να έχουν μια σημαντική συμβολή στην Ευρώπη το 2020.

Χρηματοδότηση: 7,472 δις €

2. Επισιτιστική ασφάλεια και αειφόρος χρήση των βιολογικών πόρων

Καθώς ο παγκόσμιος πληθυσμός θα φτάσει τα εννέα δις έως το 2050 (European Commission, 2014), πρέπει να βρούμε τρόπους για να αλλάξουμε ριζικά την προσέγγισή μας στην παραγωγή, την κατανάλωση, την επεξεργασία, την αποθήκευση, την ανακύκλωση και τη διάθεση απορριμμάτων ελαχιστοποιώντας τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Στους τρόπους αντιμετώπισης θα περιλαμβάνεται η εξισορρόπηση της χρήσης ανανεώσιμων και μη ανανεώσιμων πόρων από τη γη, τις θάλασσες και τους ωκεανούς, η μετατροπή των απορριμμάτων σε πολύτιμους πόρους και η αειφόρος παραγωγή τροφίμων, ζωοτροφών, προϊόντων βιολογικής προέλευσης και βιοενέργειας. Στην ΕΕ, η γεωργία και η δασοπονία και οι τομείς της βιομηχανίας των τροφίμων και προϊόντων βιολογικής προέλευσης απασχολούν 22 εκατ. Άτομα και παίζουν σημαντικό ρόλο στην αγροτική ανάπτυξη και στη διαχείριση της φυσικής κληρονομιάς της Ευρώπης (European Commission, 2014).

3. Βιώσιμη ενέργεια

Η ενέργεια είναι η κινητήριος δύναμη της σύγχρονης οικονομίας, ωστόσο, και μόνο η διατήρηση του βιοτικού επιπέδου μας απαιτεί τεράστιες ποσότητες ενέργειας. Ως η δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου, η Ευρώπη εξαρτάται σε υπερβολικό βαθμό από την υπόλοιπη υφήλιο όσον αφορά την ενέργειά της —ενέργεια που προέρχεται από ορυκτά καύσιμα τα οποία επιταχύνουν την κλιματική αλλαγή. Για αυτόν τον λόγο, η ΕΕ έχει θέσει φιλόδοξους κλιματικούς και ενεργειακούς στόχους που θα πρέπει να επιτύχει. Η χρηματοδότηση της ΕΕ μέσω του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» θα παίξει βασικό ρόλο στην επίτευξη αυτών των στόχων.

Χρηματοδότηση: 5,931 δις €

4. Μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και του αποτυπώματος άνθρακα μέσω της έξυπνης και βιώσιμης χρήσης

Η κινητικότητα δίνει ώθηση στην απασχόληση, την οικονομική ανάπτυξη, την ευημερία και το παγκόσμιο εμπόριο. Επίσης, καλλιεργεί σημαντικούς δεσμούς μεταξύ ατόμων και κοινοτήτων. Ωστόσο, τα σημερινά συστήματα μεταφορών και ο τρόπος που τα χρησιμοποιούμε δεν είναι βιώσιμα. Βασιζόμαστε σε υπερβολικό βαθμό στα συρρικνούμενα αποθέματα πετρελαίου, γεγονός που μειώνει την ενεργειακή μας ασφάλεια. Επίσης, τα προβλήματα που έχουν σχέση με τις μεταφορές—η κυκλοφοριακή συμφόρηση, η οδική ασφάλεια, η ατμοσφαιρική ρύπανση—επηρεάζουν τη ζωή και την υγεία μας καθημερινά. Με στόχο την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων, το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» συμβάλλει στη δημιουργία ενός αειφόρου συστήματος μεταφορών που αρμόζει σε μια σύγχρονη, ανταγωνιστική Ευρώπη.

Ο στόχος αυτής της πρόκληση είναι να υποστηρίξει τη μετάβαση σε ένα αξιόπιστο, δημόσια αποδεκτό, βιώσιμο και ανταγωνιστικό σύστημα ενέργειας μεταφορών. Το σύστημα αυτό θα είναι λιγότερο εξαρτώμενο από φυσικά καύσιμα από ό, τι σήμερα και ως εκ τούτου θα αντιμετωπίσει το πρόβλημα των λιγοστεύων πόρων, των αυξανόμενων ενεργειακών αναγκών και της κλιματικής αλλαγής.

Οι δυνατότητες έρευνας και καινοτομίας στον τομέα της ενέργειας οργανώνονται γύρω από

- Την ενεργειακή απόδοση
- Την ενέργεια χαμηλών εκπομπών άνθρακα και τις έξυπνες πόλεις/ κοινότητες.
- Έξυπνες, οικολογικές και ενοποιημένες μεταφορές
- Αποδοτική χρήση των πόρων των μεταφορών που σέβεται το περιβάλλον

5. Κλιματική αλλαγή, περιβάλλον, αποδοτικότητα πόρων και πρώτες ύλες

Η εποχή των ανεξάντλητων φτηνών πόρων φτάνει στο τέλος της: η πρόσβαση σε πρώτες ύλες και καθαρό νερό δεν μπορεί πλέον να θεωρείται δεδομένη. Η βιοποικιλότητα και τα οικοσυστήματα επίσης δέχονται πιέσεις. Η λύση είναι να επενδύσουμε τώρα στην καινοτομία για να στηρίξουμε την πράσινη οικονομία, μια οικονομία που θα βρίσκεται σε αρμονία με το φυσικό περιβάλλον.

Η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής είναι μια πολυτομεακή προτεραιότητα στο πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» για την οποία διατίθεται το 35% του συνολικού προϋπολογισμού του προγράμματος. Στα απορρίμματα και στο νερό δίνεται ιδιαίτερη προτεραιότητα. Τα απορρίμματα ευθύνονται αυτή τη στιγμή για το 2% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της ΕΕ ενώ η ενίσχυση της ανάπτυξης στον τομέα των υδάτινων πόρων κατά μόλις 1 % θα μπορούσε να δημιουργήσει έως 20. 000 νέες θέσεις εργασίας (European Commission, 2014).

Ο ειδικός στόχος είναι να επιτευχθεί μια πολιτική αποδοτική -ανθεκτική στη χρήση των πόρων και ελαστική στις κλιματικές αλλαγές, και μιας βιώσιμης διαδικασίας εφοδιασμού με πρώτες ύλες,

προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες ενός αυξανόμενου παγκόσμιου πληθυσμού εντός των βιώσιμων ορίων των φυσικών πόρων του πλανήτη. Οι δραστηριότητες θα συμβάλλουν στην αύξηση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας και στη βελτίωση της ευημερίας, ενώ θα διασφαλίσουν την ακεραιότητα του περιβάλλοντος και τη βιωσιμότητα, θα διατηρήσουν τη μέση παγκόσμια αύξηση της θερμοκρασίας κάτω από τους 2°C και θα επιτρέψουν στα οικοσυστήματα και στην κοινωνία να προσαρμοστούν στην κλιματική αλλαγή

Χρηματοδότηση: 3,081 δις €

6. Η Ευρώπη σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο — Κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς, καινοτόμες και σκεπτόμενες

Το 2011, περίπου 80 εκατ. άτομα κινδύνευαν από τη φτώχεια στην Ευρώπη. Ένας σημαντικός αριθμός νεαρών ατόμων, από τα οποία εξαρτάται το μέλλον μας, δεν έχει πρόσβαση στην εκπαίδευση, την εργασία ή την κατάρτιση. Αυτά είναι μόλις δύο παραδείγματα από τις προκλήσεις που απειλούν το μέλλον της Ευρώπης και των ατόμων σε μεγάλους τομείς της κοινωνίας. Η έρευνα και η καινοτομία μπορούν να βοηθήσουν και, για αυτόν τον λόγο, το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» χρηματοδοτεί την έρευνα νέων στρατηγικών και δομών διακυβέρνησης ώστε να ξεπεραστεί η επικρατούσα οικονομική αστάθεια και να διασφαλιστεί η ανθεκτικότητα της Ευρώπης σε μελλοντικές καθοδικές μεταστροφές της οικονομίας, δημογραφικές μεταβολές και μεταναστευτικά πρότυπα. Επίσης, η χρηματοδότηση στηρίζει νέες μορφές καινοτομίας όπως η ανοικτή καινοτομία, η καινοτομία επιχειρηματικών μοντέλων, η καινοτομία στον δημόσιο τομέα και η κοινωνική καινοτομία προκειμένου να καλυφθούν οι κοινωνικές ανάγκες. Υποστηρίζοντας την έρευνα και την καινοτομία στην ευρωπαϊκή κληρονομιά, την ταυτότητα, την ιστορία και τον πολιτισμό και τον ρόλο της Ευρώπης στον κόσμο, η ΕΕ χτίζει επίσης «σκεπτόμενες κοινωνίες», στις οποίες διερευνώνται οι κοινές αξίες και η συμβολή τους στο κοινό μας μέλλον.

Χρηματοδότηση: 1,309 δις €

7. Ασφαλείς κοινωνίες — Προστασία της ελευθερίας και της ασφάλειας της Ευρώπης και των πολιτών της

Σήμερα, η διατήρηση της ασφάλειας των πολιτών σημαίνει καταπολέμηση της εγκληματικότητας και της τρομοκρατίας, προστασία των κοινοτήτων από φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές, αναχαίτιση των κυβερνοεπιθέσεων και αντιμετώπιση της παράνομης εμπορίας ανθρώπων, ναρκωτικών και εμπορευμάτων απομίμησης. Η έρευνα και καινοτομία της ΕΕ αναπτύσσει νέες τεχνολογίες για την προστασία των κοινωνιών μας ενώ, παράλληλα, σέβεται το ιδιωτικό απόρρητο και τηρεί τα θεμελιώδη δικαιώματα, δύο βασικές αξίες που βρίσκονται στο επίκεντρο της έρευνας

της ΕΕ για την ασφάλεια. Αυτές οι τεχνολογίες έχουν σημαντικές δυνατότητες για την ώθηση της οικονομικής δραστηριότητας μέσω νέων προϊόντων και υπηρεσιών και για τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Η προστασία της ελευθερίας και της ασφάλειας της Ευρώπης και των πολιτών της. Ο ειδικός στόχος είναι να ενισχυθεί η ασφάλεια των ευρωπαϊκών κοινωνιών στο πλαίσιο των πρωτοφανών μετασχηματισμών και αυξανόμενων παγκόσμιων αλληλεξαρτήσεων και απειλών. Υπάρχει μια ευρέως διαδεδομένη αντίληψη ανασφάλειας, λόγω αυξανόμενου ρυθμού έγκλημάτων και βία, την τρομοκρατία, φυσικές / ανθρωπογενείς καταστροφές, επιθέσεις στον κυβερνοχώρο, παραβίαση ιδιωτικής ζωής ή άλλες μορφές κοινωνικής και οικονομικής αναταραχής. Αυτό επηρεάζει άμεσα τους πολίτες της και να έχει ευρύτερο αντίκτυπο στις έννοιες της εμπιστοσύνης, της φροντίδας και της επικοινωνίας, και τις συνδέει στο επίπεδο της κοινωνίας της προετοιμασίας και οργάνωσης.

Χρηματοδότηση: 1,695 δις €

3.5.2.4 Επέκταση της αριστείας και διεύρυνση της συμμετοχής

Η έρευνα και η καινοτομία είναι πολύ σημαντικές για την οικονομική ευημερία και, για αυτόν το λόγο, απαιτούνται μέτρα που θα διασφαλίζουν ότι οι επιδόσεις καινοτομίας όλων των κρατών μελών και των περιφερειών τους συγκλίνουν και βελτιώνονται. Η εμπειρία δείχνει ότι όταν η οικονομική κρίση περιορίζει τους εθνικούς προϋπολογισμούς, οι ανισότητες στις επιδόσεις καινοτομίας ανά την Ευρώπη καθίστανται εμφανέστερες (European Commission, 2013). Κατά συνέπεια, η διερεύνηση των προοπτικών της δεξαμενής ταλέντων της Ευρώπης και η μεγιστοποίηση και διάδοση των ωφελειών της καινοτομίας σε ολόκληρη την Ένωση είναι ο καλύτερος τρόπος για να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης και η ικανότητά της να αντιμετωπίζει τις κοινωνικές προκλήσεις στο μέλλον. Τα ειδικά μέτρα στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» περιλαμβάνουν:

- τη συνεργασία ερευνητικών ιδρυμάτων άριστων επιδόσεων με αντίστοιχα ιδρύματα χαμηλότερων επιδόσεων για τη δημιουργία ή αναβάθμιση κέντρων αριστείας;
- την αδελφοποίηση ιδρυμάτων, με ανταλλαγές προσωπικού, επισκέψεις εμπειρογνομόνων και εκπαιδευτικά σεμινάρια;
- τη σύσταση «Εδρών Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (EXE)» για την προσέλκυση εξαιρετικών ακαδημαϊκών σε ιδρύματα υψηλών προοπτικών;
- έναν Μηχανισμό Υποστήριξης Πολιτικών που θα βοηθήσει στη βελτίωση των εθνικών και περιφερειακών πολιτικών για την έρευνα και την καινοτομία;
- την παροχή καλύτερης πρόσβασης σε διεθνή δίκτυα σε άριστους ερευνητές και καινοτόμους;

- την ενίσχυση των διεθνικών δικτύων Εθνικών Σημείων Επαφής για την παροχή πληροφοριών σε όσους ζητούν υποστήριξη.

Χρηματοδότηση: 816 εκατ. €

3.5.2.4.1 Θεματικές ενότητες

1. Συνεργίες με άλλες πολιτικές

Βασική προϋπόθεση της στρατηγικής του προγράμματος «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη είναι ότι θα πρέπει να υπάρχει συνεργασία όλων των πολιτικών της ΕΕ για την επίτευξη των στόχων της. Αναφορικά με την έρευνα και την καινοτομία, τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία παρέχουν συμπληρωματική στήριξη στο πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» για τη χρηματοδότηση της αναβάθμισης των επιστημονικών υποδομών —από εργαστηριακό εξοπλισμό έως υπερυπολογιστές και δίκτυα δεδομένων υψηλής ταχύτητας— και την ενίσχυση των δυνατοτήτων έρευνας και καινοτομίας όπου είναι απαραίτητο.

3.5.2.5 Επιστήμη με την κοινωνία για την κοινωνία

Η αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ επιστήμης και κοινωνίας είναι απαραίτητη για την προσέλκυση νέων ταλαντούχων επιστημόνων και το πάντρεμα της επιστημονικής αριστείας με την κοινωνική ευαισθητοποίηση και ευθύνη. Αυτό σημαίνει πολύπλευρη κατανόηση των ζητημάτων. Ως εκ τούτου, το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» στηρίζει έργα που προϋποθέτουν τη συμμετοχή του πολίτη στις διαδικασίες οι οποίες προσδιορίζουν τη φύση της έρευνας που επηρεάζει την καθημερινότητά μας. Η ευρύτερη κατανόηση μεταξύ των κοινοτήτων των ειδικών και των μη ειδικών σχετικά με τους στόχους και τα μέσα για την επίτευξή τους θα διατηρήσει την επιστημονική αριστεία και θα επιτρέψει στην κοινωνία να μοιραστεί την κυριότητα των αποτελεσμάτων.

Χρηματοδότηση: 462 εκατ. €

3.5.2.6 Δράσεις καινοτομίας στο πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020»

Σημαντική υποστήριξη σε δράσεις καινοτομίας παρέχεται μέσω του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» για την κατασκευή πρωτοτύπων, τη διεξαγωγή δοκιμών, την παρουσίαση, την πιλοτική εφαρμογή, τον έλεγχο καταλληλότητας προϊόντων σε μεγάλη κλίμακα και την αναπαραγωγή τους στην αγορά. Η σημαντική υποστήριξη προσεγγίσεων της πλευράς της ζήτησης είναι άλλο ένα σημαντικό χαρακτηριστικό, κυρίως η δημόσια παροχή καινοτομίας που ενθαρρύνει την εμπορικότητα και η πρώτη εμπορική δημόσια παροχή καινοτομίας, καθώς και η ρύθμιση για την

ανάπτυξη της καινοτομίας και η θέσπιση προτύπων. Καλύπτονται επίσης νέες μορφές καινοτομίας στον δημόσιο τομέα και μορφές κοινωνικής καινοτομίας, καθώς και πιλοτικές δράσεις για τις υπηρεσίες και τα προϊόντα του ιδιωτικού τομέα.

3.5.2.7 Κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες

Ως διατομεακό ζήτημα με ευρεία συνάφεια, η έρευνα των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών έχει πλήρως ενσωματωθεί σε κάθε γενικό στόχο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020». Η ενσωμάτωση της έρευνας των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών σε ολόκληρο το φάσμα του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» είναι βασικής σημασίας για τη μεγιστοποίηση των αποδόσεων των επενδύσεων στην επιστήμη και στην τεχνολογία για την κοινωνία. Η ενσωμάτωση της κοινωνικοοικονομικής διάστασης στον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή της ίδιας της έρευνας και των νέων τεχνολογιών μπορεί να βοηθήσει στην εξεύρεση λύσεων στα κοινωνικά προβλήματα. Πράγματι, η ιδέα της εστίασης του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» στις «Προκλήσεις» και όχι στα διάφορα επιστημονικά πεδία της έρευνας απεικονίζει αυτήν τη νέα προσέγγιση

3.5.2.8 Πυρηνικές έρευνες για όλους τους πολίτες

Η έρευνα της ΕΕ για την πυρηνική σχάση εστιάζει στην προστασία και ασφάλεια, την ιατρική έρευνα, την προστασία από την ακτινοβολία, τη διαχείριση απορριμμάτων, τις βιομηχανικές χρήσεις της ακτινοβολίας και περιλαμβάνει πολλούς άλλους τομείς όπως τη χρήση της ακτινοβολίας στο γεωργικό τομέα. Η έρευνα της ΕΕ για την πυρηνική σχάση έχει στόχο να αποδείξει ότι η σχάση μπορεί να γίνει βιώσιμη πηγή ενέργειας για εμπορική εκμετάλλευση μεγάλης κλίμακας σε εύλογο χρονικό διάστημα με τη συγκέντρωση των προσπάθειών όλων των ενδιαφερόμενων μερών σε ένα ενιαίο ευρωπαϊκό κοινό πρόγραμμα.

Χρηματοδότηση: 1,603 δις €

3.5.2.9 Επιστημονική πολιτική — Ο ρόλος του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC)

Το Κοινό Κέντρο Ερευνών είναι η εσωτερική υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που παρέχει ανεξάρτητη, βασισμένη σε στοιχεία, επιστημονική και τεχνική υποστήριξη για τις πολιτικές της ΕΕ. Οι δραστηριότητές του χρηματοδοτούνται μέσω του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» και πολλές από τις δράσεις του αφορούν τις επτά κοινωνικές προκλήσεις. Μέσω του ερευνητικού και εκπαιδευτικού προγράμματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, το JRC στηρίζει επίσης τις προσπάθειες της ΕΕ για την ενίσχυση της πυρηνικής ασφάλειας και προστασίας και της προστασίας από την ακτινοβολία.

3.5.3. Τύποι δράσης

Οι Τύποι δράσης είναι τα κανάλια χρηματοδότησης για το πρόγραμμα H2020. Για να γίνει πιο εύκολα κατανοητό, οι Τύποι Δράσης ή Type of Action αποτελούν τους αντίστοιχους Μηχανισμούς Χρηματοδότησης ή Funding Schemes του προγράμματος FP7.

3.5.3.1 Δράσεις έρευνας και καινοτομίας

Πρόκειται για την χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων που αντιμετωπίζουν σαφώς καθορισμένες προκλήσεις και τα οποία μπορούν να οδηγήσουν στην ανάπτυξη νέας γνώσης ή νέας τεχνολογίας. Μπορούν να συμμετάσχουν κοινοπραξίες εταιρών από διαφορετικές χώρες, που μπορεί να ανήκουν σε διαφορετικό κλάδο ή ακαδημαϊκό κύκλο.

3.5.3.2 Δράσεις καινοτομίας

Η χρηματοδότηση εστιάζει περισσότερο σε δραστηριότητες που βρίσκονται πιο κοντά στην αγορά. Παραδείγματος χάριν, κατασκευή πρωτοτύπων, διεξαγωγή δοκιμών, παρουσίαση, πιλοτικές εφαρμογές, κλιμάκωση κ.τ.λ., εάν στοχεύουν στην παραγωγή νέων ή βελτιωμένων προϊόντων ή υπηρεσιών. Μπορούν να συμμετάσχουν κοινοπραξίες εταιρών από διαφορετικές χώρες, που μπορεί να ανήκουν σε διαφορετικό κλάδο ή ακαδημαϊκό κύκλο

3.5.3.3 Δράσεις συντονισμού και στήριξης

Η χρηματοδότηση καλύπτει τον συντονισμό και τη δικτύωση έργων, προγραμμάτων και πολιτικών έρευνας και καινοτομίας. Η χρηματοδότηση για την έρευνα και την καινοτομία αυτή καθαυτή καλύπτεται από άλλη συνιστώσα. Μπορούν να συμμετάσχουν μεμονωμένοι φορείς ή κοινοπραξίες εταιρών από διαφορετικές χώρες, που μπορεί να ανήκουν σε διαφορετικό κλάδο ή ακαδημαϊκό κύκλο

3.5.3.4 Επιχορηγήσεις για έρευνες “αιχμής” – Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας

Πρόκειται για χρηματοδότηση για έργα που αξιολογούνται με αποκλειστικό κριτήριο την επιστημονική αριστεία σε οποιοδήποτε πεδίο έρευνας και εκτελούνται από μία εθνική ή πολυεθνική ερευνητική ομάδα με επικεφαλής έναν «βασικό ερευνητή». Μπορούν να συμμετάσχουν άριστοι νεαροί ερευνητές στα πρώτα βήματα της σταδιοδρομίας τους, ανεξάρτητοι ερευνητές και ανώτεροι επικεφαλής ερευνητές. Οι ερευνητές μπορεί να είναι οποιασδήποτε εθνικότητας και τα έργα τους μπορούν να εμπίπτουν σε οποιοδήποτε πεδίο έρευνας.

3.5.3.5 Στήριξη για εκπαίδευση και επαγγελματική ανάπτυξη

Πρόκειται για χρηματοδότηση διεθνών υποτροφιών για ερευνητές στον δημόσιο ή στον ιδιωτικό

τομέα, εκπαίδευσης στην έρευνα, ανταλλαγών προσωπικού. Μπορούν να συμμετάσχουν ερευνητές στα πρώτα βήματα της σταδιοδρομίας τους ή έμπειροι ερευνητές (κάθε εθνικότητας), τεχνικό προσωπικό, εθνικά/περιφερειακά προγράμματα κινητικότητας των ερευνητών.

3.5.3.6 Χρηματοδοτικό εργαλείο για τις ΜΜΕ

Αυτό το εργαλείο στοχεύει σε ΜΜΕ υψηλής καινοτομίας που φιλοδοξούν να ενισχύσουν τις δυνατότητες ανάπτυξής τους. Προσφέρει εφάπαξ ποσά για μελέτες σκοπιμότητας, επιχορηγήσεις για το κυρίως στάδιο ενός προγράμματος καινοτομίας (παρουσίαση, κατασκευή πρωτοτύπου, διεξαγωγή δοκιμών, ανάπτυξη εφαρμογών). Τέλος, το στάδιο εμπορευματοποίησης υποστηρίζεται έμμεσα μέσω της ευκολότερης πρόσβασης σε χρεωστικά μέσα και μέσα κεφαλαιακής συμμετοχής. Μπορούν να συμμετάσχουν μόνο Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις. Είτε μία μεμονωμένη ΜΜΕ είτε μια κοινοπραξία από ΜΜΕ που έχει συσταθεί σε χώρα της ΕΕ ή σε συνδεδεμένη χώρα

3.5.3.7 Επιτάχυνση της καινοτομίας

Η χρηματοδότηση ξεκίνησε το 2015 ως πιλοτική δράση. Διαρκώς ανοικτές προσκλήσεις για καινοτόμους θα στοχεύουν σε έργα καινοτομίας που ασχολούνται με οποιοδήποτε τεχνολογικό ή κοινωνικό πεδίο πρόκλησης. Η πιλοτική δράση θα αξιολογηθεί σε βάθος στα μέσα του προγράμματος «Ορίζοντας 2020». Μπορούν να συμμετάσχει η βιομηχανία, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, με έναν ελάχιστο αριθμό τριών εταίρων και έναν μέγιστο αριθμό πέντε εταίρων και μέγιστη συμμετοχή της ΕΕ κατά 3 εκατ. € ανά έργο.

3.5.4. Ποσοστά χρηματοδότησης

Στο πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» υπάρχει ένα ενιαίο ποσοστό χρηματοδότησης για όλους τους δικαιούχους και όλες τις δραστηριότητες στις επιχορηγήσεις για έρευνα. Η χρηματοδότηση της ΕΕ καλύπτει έως το 100 % της αναγνωριζόμενης δαπάνης για όλες τις δράσεις έρευνας και καινοτομίας. Για τις δράσεις καινοτομίας, η χρηματοδότηση καλύπτει γενικά το 70% της αναγνωριζόμενης δαπάνης αλλά μπορεί να φτάσει έως το 100% για μη κερδοσκοπικές οργανώσεις. Η έμμεση αναγνωριζόμενη δαπάνη (π.χ. διοικητικά έξοδα, έξοδα επικοινωνίας και υποδομών, προμήθειες γραφείου) αποδίδεται βάσει ενός πάγιου ποσοστού 25% της άμεσης αναγνωρίσιμης δαπάνης (της δαπάνης που συνδέεται άμεσα με την εφαρμογή της δράσης).

Τύπος Δράσης	Ποσοστό επιχορήγησης	Τυπική διάρκεια	Μέσος όρος επιχορήγησης
Δράσεις Έρευνας & Καινοτομίας	100%	36-48 μήνες	2.0 – 5.0 εκατομμύρια €
Δράσεις Καινοτομίας	70%	30-36 μήνες	2.0 – 5.0 εκατομμύρια €
Δράσεις συντονισμού και στήριξης	100%	12-30 μήνες	0.5 – 2.0 εκατομμύρια €
Επιχορηγήσεις για έρευνες “αιχμής” – Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας	100%	60 μήνες	“Αρχική” επιχορήγηση < 2.0 M “Βασική” επιχορήγηση < 2.75M “Προχωρημένη” επιχορήγηση < 3.5 M
Χρηματοδοτικό εργαλείο για τις ΜΜΕ		3 φάσεις: Φάση 1: 50 χιλιάδες € ανά έργο Φάση 2: 1.0- 2.5 εκατομμύρια € (διάρκεια 1-2 έτη) Φάση 3: Καμία χρηματοδότηση	
Επιτάχυνση της καινοτομίας	70%	-	< 3.0 εκατομμύρια €

Πίνακας 3: Τύποι Δράσης & ποσοστά επιχορήγησης στο Η2020

3.6. Επιθεωρήσεις και έλεγχοι

Μόνο οι συντονιστές έργων που ζητούν χρηματοδότηση 500.000 € και άνω από την ΕΕ θα υπόκεινται σε έλεγχο οικονομικής βιωσιμότητας κατά τον οποίο θα πρέπει να αποδεικνύουν ότι διαθέτουν τους πόρους για την εφαρμογή του προγράμματος. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ελέγχει τους συμμετέχοντες για χρονικό διάστημα έως και δύο έτη μετά την καταβολή του υπολοίπου. Η στρατηγική του ελέγχου εστιάζει στην πρόληψη του κινδύνου και της απάτης

3.7. Δικαιώματα πρόσβασης

Δικαιώματα πρόσβασης είναι το δικαίωμα χρήσης των αποτελεσμάτων ή των κεκτημένων γνώσεων άλλου συμμετέχοντα σε ένα έργο. Δικαιώματα πρόσβασης έχουν οι συμμετέχοντες ως προς την εφαρμογή του έργου ή την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων του, η ΕΕ για σκοπούς μη εμπορικής πολιτικής και τα κράτη μέλη στο πεδίο των Ασφαλών Κοινωνιών για σκοπούς μη εμπορικής πολιτικής.

3.8. Κοινοποίηση των αποτελεσμάτων διαφυλάσσοντας τα ΔΔΙ

Κάθε συμμετέχων πρέπει να κοινοποιεί τα αποτελέσματα που παράγει και που, επομένως, του

ανήκουν, το συντομότερο δυνατό. Εξαιρέσεις ισχύουν μόνο για την προστασία δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ), της ασφάλειας ή νόμιμων συμφερόντων. Κατά τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων σε επιστημονικές εκδόσεις, πρέπει να διασφαλίζεται η ανοικτή πρόσβαση στις εκδόσεις αυτές. Κατ' αυτόν τον τρόπο παρέχεται η εγγύηση ότι τα αποτελέσματα της έρευνας που χρηματοδοτείται από τους φορολογούμενους της ΕΕ είναι διαθέσιμα σε όλους δωρεάν. Τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας ανήκουν στην ομάδα που παράγει τα αποτελέσματα. Σε πολύ ειδικές περιπτώσεις, ενδέχεται να ισχύει το καθεστώς της από κοινού κυριότητας (συγκυριότητας). Αμέσως μετά την παραγωγή των αποτελεσμάτων, οι συγκύριοι μπορούν να συμφωνήσουν σε ένα διαφορετικό σύστημα κυριότητας.

3.9. Δεοντολογία και έρευνα

Η δεοντολογία είναι αναπόσπαστο κομμάτι της έρευνας και παράγοντας ώθησης της ερευνητικής αριστείας. Όλες οι δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» θα συμμορφώνονται προς τις δεοντολογικές αρχές και τη συναφή εθνική νομοθεσία. Οι δεοντολογικές αρχές περιλαμβάνουν την ανάγκη αποφυγής παραβιάσεων της ακεραιότητας της έρευνας, συγκεκριμένα, κάθε μορφής λογοκλοπής, κατασκευής ή παραποίησης δεδομένων

3.10. Άλλες πηγές χρηματοδότησης μέσω του προγράμματος «Ορίζοντας 2020»

Μέσω συμπράξεων, το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» θα αναπτύξει στενότερες συνεργίες με εθνικά και περιφερειακά προγράμματα, θα ενθαρρύνει μεγαλύτερες ιδιωτικές επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία και θα συγκεντρώσει τους πόρους της Ευρώπης για να αντιμετωπίσει τις μέγιστες προκλήσεις.

Επί μια επταετία, η χρηματοδότηση της ΕΕ κατά 8 δις € θα προσελκύσει 10 δις € από τον ιδιωτικό τομέα και άλλα 4 δις € από χώρες της ΕΕ. Το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης θα διοχετευτεί στις κοινές τεχνολογικές πρωτοβουλίες. Οι πρωτοβουλίες αυτές λειτουργούν ως κοινές επιχειρήσεις και διοργανώνουν τη δική τους ερευνητική ατζέντα. Οι κοινές τεχνολογικές πρωτοβουλίες είναι ενεργές σε διάφορα πεδία στρατηγικής σημασίας για την ΕΕ: καινοτόμα φάρμακα, κυψέλες καυσίμου και υδρογόνο, πιο καθαρά και λιγότερο θορυβώδη αεροσκάφη, βιομηχανίες βιοπροϊόντων και κατασκευή ηλεκτρονικών. Οι συμπράξεις μεταξύ φορέων του Δημοσίου επιτρέπουν επίσης στους οργανισμούς του δημόσιου τομέα κρατών μελών της ΕΕ να καταρτίσουν κοινά ερευνητικά προγράμματα. Οι τομείς που καλύπτονται περιλαμβάνουν: στήριξη σε ΜΜΕ υψηλής τεχνολογίας, νέες θεραπείες για ασθένειες που σχετίζονται με τη φτώχεια, νέες τεχνολογίες μέτρησης και τεχνολογίες που δίνουν τη δυνατότητα στους ηλικιωμένους και στα άτομα

με ειδικές ανάγκες να ζουν με ασφάλεια στα σπίτια τους

3.10.1. Συγχρηματοδότηση από το πρόγραμμα

Ο κύριος σκοπός των δράσεων συγχρηματοδότησης του προγράμματος είναι να συμπληρώσουν μεμονωμένες προσκλήσεις ή προγράμματα. Παραδείγματος χάριν:

- προσκλήσεις για υποβολή προτάσεων μεταξύ εθνικών ερευνητικών προγραμμάτων (συγχρηματοδότηση ERA-NET);
- προσκλήσεις διαγωνισμών για δημόσιες συμβάσεις που ενθαρρύνουν την εμπορικότητα ή δημόσιες συμβάσεις για την προώθηση καινοτόμων λύσεων (συγχρηματοδότηση PCP-PPI);
- προγράμματα κινητικότητας (συγχρηματοδότηση Marie Skłodowska-Curie).

3.10.2. Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT).

Το EIT ενσωματώνει την ανώτατη εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία μέσω των «Κοινοτήτων Γνώσης και Καινοτομίας» (ΚΓΚ) για τη δημιουργία νέων προσεγγίσεων της καινοτομίας, την ώθηση της αειφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας και την προώθηση της επιχειρηματικότητας. Αυτές οι καινοτόμες συμπράξεις πρέπει να έχουν μακρόπνοο όραμα με ορίζοντα τουλάχιστον επτά ετών και να λειτουργούν με επιχειρηματική λογική ακολουθώντας μια προσέγγιση βάσει αποτελεσμάτων, με ξεκάθαρους στόχους και εστίαση στην επίτευξη οικονομικού και κοινωνικού αντίκτυπου προκειμένου να αποκτήσουν παγκόσμια εμβέλεια.

Χρηματοδότηση: 2,711 δις €

Ποιοι μπορούν να συμμετάσχουν; Κοινοπραξίες που εκπροσωπούν την έρευνα, την εκπαίδευση και την καινοτομία/τις επιχειρήσεις

3.11. Διαφορές ανάμεσα στα 2 πακέτα

Τα Προγράμματα Πλαίσιο επικεντρώνουν τις προσπάθειες τους ανάλογα με τις ανάγκες της εποχής, γεγονός που υποδηλώνει πως ο κεντρικός σκοπός των προγραμμάτων διαφοροποιείται από εποχή σε εποχή. Κύριος στόχος του 7ου ΠΠ ήταν η ανάπτυξη της έρευνας στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε αντίθεση με το 8ο ΠΠ το οποίο πέρα από την ανάπτυξη της έρευνας και καινοτομίας στοχεύει σαφέστατα στην ανάδειξη οικονομικών και πρακτικών λύσεων για τους τελικούς χρήστες. Οι κύριες μεγάλες θεματικές ενότητες παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές από το 7ο στο 8ο ΠΠ όπου έχουν εισαχθεί ενότητες για την υπεροχή της επιστήμης, της βιομηχανικής πρωτοπορίας και έχουν προβλεφθεί πληρέστερα οι κοινωνικές προκλήσεις. Τα ποσοστά χρηματοδότησης για τις

ερευνητικές δραστηριότητες καθώς και για δραστηριότητες καινοτομίας και επίδειξης αυξήθηκαν σημαντικά στο Ορίζοντα 2020.

Σημαντική διαφορά ανάμεσα στα δύο προγράμματα εντοπίζεται στο συντελεστή υπολογισμού των έμμεσων δαπανών. Στο FP7 ο συντελεστής αυτός ακολουθούσε διαφορετικά μοντέλα ανάλογα με την περίπτωση και κυμαινόταν από 20% μέχρι και 60% ενώ στο Horizon2020 ο συντελεστής είναι ενιαίος και ίσος με 25%. Οι διαδικασίες παρουσιάζονται να έχουν βελτιωθεί στο Horizon2020 και να μην είναι τόσο χρονοβόρες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η χρονική διάρκεια από την στιγμή της υποβολής μέχρι την επιχορήγηση η οποία μειώθηκε από 12 μήνες σε 8.

Επιπρόσθετα, το πιστοποιητικό οικονομικής βιωσιμότητας δεν είναι απαραίτητο πια για τους δικαιούχους με προϋπολογισμό άνω των 500.000 € αλλά κρίνεται απαραίτητος μόνο για τον συντονιστή του έργου. Τα πιστοποιητικά λογιστικού ελέγχου απαιτούνται στο 8ο ΠΠ σε περίπτωση που το ζητούμενο ποσό υπερβαίνει τις 325.000 € (συνολικό ποσό σε όλες τις περιόδους) σε αντίθεση με το 7ο ΠΠ που αυτό το ποσό ήταν στις 375.000 €.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τις διαφορές ανάμεσα στο FP7 και H2020

Περιγραφή	FP7	Horizon2020
Στόχος προγράμματος	Έρευνα	Έρευνα & Καινοτομία
Προϋπολογισμός	55 δις €	~ 79 δις €
Ειδικά προγράμματα- Συντελεστές	Πρόγραμμα “Συνεργασία”, Πρόγραμμα “Ικανότητες”, Πρόγραμμα “Ιδέες” Πρόγραμμα “Άνθρωποι”, Πυρηνική ενέργεια	Επιστημονική υπεροχή, Βιομηχανική πρωτοπορία, Κοινωνικές αλλαγές
Ποσοστό επιχορήγησης για την έρευνα	75%	100%
Ποσοστό επιχορήγησης δράσεις καινοτομίας/ επίδειξης	50%	70% 100% για μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς
Συντελεστής έμμεσου κόστους	Διαφορετικά μοντέλα ανά περίπτωση (20%, 60% ή ο πραγματικός συντελεστής)	25%
Χρόνος μέχρι την επιχορήγηση	Συνήθως 12 μήνες μετά την έγκριση της πρότασης	8 μήνες μετά την έγκριση της πρότασης
Εκ των προτέρων έλεγχος για οικονομική βιωσιμότητα	Όσων δικαιούχων ο προϋπολογισμός υπερβαίνει το ποσό των 500.000 €	Ελέγχεται μόνο ο συντονιστής
Πιστοποιητικά λογιστικού ελέγχου	Ελέγχονται όσοι δικαιούχοι ζητούν συσσωρευτικά στις περιόδους αναφοράς ποσό μεγαλύτερο από 375.000 €	Ελέγχονται όσοι δικαιούχοι ζητούν ποσό μεγαλύτερο από 325.000 €. Ο έλεγχος γίνεται στο τέλος του έργου.
Έρευνα αιχμής	Πρωτό εισήχθη σαν έννοια υπό του προγράμματος “Ιδέες”	Επεκτείνεται υπό του προγράμματος “Επιστημονική αριστεία”

Πίνακας 4: Βασικές διαφορές ανάμεσα σε FP7 και H2020

Συμπερασματικά, είναι εμφανής η προσπάθεια της Ευρώπης να ξεπεράσει το εμπόδιο της οικονομικής κρίσης επενδύοντας άμεσα στην Έρευνα και Καινοτομία αυξάνοντας το προϋπολογισμό της χρηματοδότησης από 55 σε 79 δις €.

Μελετώντας τις παραπάνω διαφορές διακρίνεται επίσης καθαρά η επιθυμία της Κοινότητας να συνεχίσει με το H2020 το έργο του 7ου ΠΠ, στην διεύρυνση της γνώσης, με σαφέστερο όμως προσανατολισμό την αναζήτηση λύσεων που θα ωφελήσουν τις κοινωνίες της ΕΕ (Granieri & Renda, 2012). Η αλλαγή αυτή παρατηρείται από την εισαγωγή του βασικού πυλώνα των

“Κοινωνικών Προκλήσεων” στο πρόγραμμα του Η2020.

Ένα ζήτημα του 7ου ΠΠ ήταν ότι αρκετά από τα ερευνητικά αποτελέσματα δεν κατάφεραν να μεταφερθούν επιτυχώς στην αγορά. Προς αντιμετώπιση αυτού, το 8ο ΠΠ συγκεντρώνει τις προσπάθειές του στην καλύτερη αξιοποίηση των αποτελεσμάτων αυτών, φέρνοντας πρακτικές λύσεις στους τελικούς χρήστες.

Διανύοντας τέλος τα χρόνια της οικονομικής κρίσης ο κλάδος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων έχει συρρικνωθεί (OECD, 2009, EFILWC, 2011, Lacina & Vavrina, 2013). Το 8ο ΠΠ αύξησε αισθητά την χρηματοδότηση των ΜΜΕ με απώτερο σκοπό την αναζωογόνηση του κλάδου.

4. ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση κοινοποιεί στο Participant Portal όλες τις προσκλήσεις οι οποίες ταξινομούνται ανάλογα με το θέμα της κλήσης. Στην διαδικασία εύρεσης της κατάλληλης πρόσκλησης μπορούν να βοηθήσουν και τα National Contact Points τα οποία είναι εξουσιοδοτημένοι φορείς/αντιπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι φορείς αυτοί δίνουν τις κατάλληλες οδηγίες στους ενδιαφερόμενους για το Πρόγραμμα Πλαίσιο. Οι περισσότερες προτάσεις είναι “συνεργατικής” φύσεως μιας και απαιτούν την κοινοπραξία τουλάχιστον τριών οργανισμών από διαφορετικές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προς αυτήν την κατεύθυνση η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δημιουργήσει διάφορες υπηρεσίες/ πλατφόρμες εύρεσης συνεργατών οι οποίες παρουσιάζονται στη επόμενη Ενότητα 4.1.

Η συμμετοχή στην υποβολή μιας πρότασης απαιτεί την εγγραφή του οργανισμού ή του φυσικού προσώπου στην πλατφόρμα Participant Portal. Με την εγγραφή ο οργανισμός (η το φυσικό πρόσωπο) αποκτά ένα 9-ψήφιο κωδικό PIC (**Participant Identification Code**). Ο κωδικός αυτός είναι μοναδικός για το κάθε συμμετέχοντα και βοηθά την Κοινότητα να αναγνωρίζει και να επικοινωνεί με ασφάλεια με τον κάθε συμμετέχοντα. Το τελευταίο βήμα είναι η υποβολή της πρότασης η οποία γίνεται πολύ απλά μέσα από την ηλεκτρονική πλατφόρμα της Κοινότητας.

4.1. Ενέργειες για την σύσταση της κοινοπραξίας

Με τον όρο κοινοπραξία εννοείται η σύσταση της ομάδας των οργανισμών που θα συντάξει την πρόταση, θα σχεδιάσει, θα υλοποιήσει και θα διαχειριστεί ένα χρηματοδοτούμενο ευρωπαϊκό ερευνητικό έργο. Η σύσταση της κοινοπραξίας περνάει από πολλά στάδια. Η πλειονότητα των προτάσεων απαιτεί η κοινοπραξία να αποτελείται από τρεις τουλάχιστον εταίρους. Η Κοινότητα διαθέτει ηλεκτρονικές πλατφόρμες όπου κάθε ενδιαφερόμενο μέρος μπορεί να παραθέσει πληροφορίες για την τεχνογνωσία του, έτσι ώστε να αναζητήσει πιθανόν συνεργασίες για την υποβολή μια πρότασης. Πιο συγκεκριμένα αυτό επιτυγχάνεται μέσω της επίσημης ηλεκτρονικής πλατφόρμας της Ε.Ε που ονομάζεται CORDIS (Community Research and Development

Information Service). Η λειτουργία αναζήτησης εταίρων της δικτυακής πύλης των συμμετεχόντων βοηθά στον εντοπισμό πιθανών εταίρων με συγκεκριμένες ικανότητες, μέσα ή εμπειρία.

4.1.1. Καθορισμός του συντονιστή

Πριν την επίσημη υποβολή της πρότασης ορίζεται ο συντονιστής του έργου ο οποίος συνήθως διευθύνει σχεδόν όλες τις διαδικασίες μέχρι την υποβολή της. Ο συντονιστής του έργου ενδέχεται να είναι ο οργανισμός που έχει τα περισσότερα τεχνικά μέσα για την υλοποίηση του έργου ή απλά να είναι ένας μεγάλος οργανισμός ο οποίος θα είναι ικανός και έμπειρος στην διαχείριση αντίστοιχων προγραμμάτων(παραδείγματος χάριν ενδέχεται να έχει εμπειρία σε θέματα project management και όχι σε κάποιο τεχνικό θέμα της πρότασης). Ο συντονιστής στο στάδιο της σύστασης της κοινοπραξίας, είναι υπεύθυνος να στελεχωσει επαρκώς και ποιοτικά την κοινοπραξία, να συντονίσει όλες τις διεργασίες για την συγγραφή της πρότασης καθώς και να καταθέσει εμπρόθεσμα τη πρόταση.

4.1.2. Εταίροι

Υποχρέωση του κάθε εταίρου στη σύνταξη της πρότασης είναι να καταθέσει την περιγραφή του δικού του ρόλου στην υλοποίηση και διεκπεραίωση του έργου. Κρίνεται έτσι απαραίτητο ο κάθε εταίρος να γνωρίζει τις ενέργειες που θα ακολουθήσει στην υλοποίηση του έργου και να τις περιγράψει λεπτομερώς στο κείμενο της πρότασης.

4.2. Σύνταξη πρότασης

Η σύνταξη της πρότασης αποτελεί πολύ σημαντικό κομμάτι για την έκβαση του έργου μιας και η πρόταση αποτελεί το προσχεδιασμό του έργου. Συνεπώς, μια σωστά δομημένη πρόταση, κάνει το έργο της υλοποίησης ακόμα πιο εύκολο. Η πρόταση της κοινοπραξίας πρέπει να έχει την εξής δομή:

1. Υπεροχή

1.1 Στόχοι

Περιγράφονται οι συγκεκριμένοι στόχοι του προγράμματος, οι οποίοι θα πρέπει να είναι σαφείς, μετρήσιμοι, ρεαλιστικοί και επιτεύξιμοι εντός της διάρκειας του έργου. Οι στόχοι θα πρέπει να είναι συνεπείς με τον αντίκτυπο του έργου καθώς και με την αναμενόμενη εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων.

1.2 Σχέση με τη θεματική ενότητα

Αναφέρεται το θέμα του προγράμματος εργασίας το οποίο αφορά την πρόταση και εξηγείται πώς η πρόταση εξετάζει την ειδική πρόκληση και το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω θέματος, όπως προβλέπεται στο πρόγραμμα εργασίας.

1.3 Σενάριο και μεθοδολογία

(α) Σενάριο

- Περιγράφεται και εξηγείται η γενική ιδέα της πρότασης, τα επιστημονικά μοντέλα και οι παραδοχές που εμπλέκονται. Αναγνωρίζεται και καταγράφεται επίσης όλη η τεχνογνωσία που είναι συγκεντρωμένη στην κοινοπραξία
- Παρουσιάζεται ο δείκτης δυνατότητας υλοποίησης του έργου περιγράφοντας λεπτομερώς πως η κεντρική ιδέα της πρότασης θα γίνει εφαρμόσιμη. Σε αυτήν την ενότητα γίνεται αναφορά στον δείκτη TRL (Technology Readiness Level) ο οποίος ουσιαστικά υποδηλώνει την “ωριμότητα” της τεχνολογίας που περιγράφει.
- Περιγράφονται επίσης τυχόν εθνικές ή διεθνείς δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας, των οποίων τα αποτελέσματα πρόκειται να μεταφερθούν μέσα στο έργο.

(β) Μεθοδολογία

Σε αυτήν την ενότητα περιγράφεται λεπτομερώς η μεθοδολογία υλοποίησης του έργου και γίνεται διάκριση των ενεργειών σε δραστηριότητες π.χ δράσεις έρευνας, δράσεις αξιοποίησης (Ενότητα [4.2.1.1](#))

1.4 Φιλοδοξία

Περιγράφεται πως η ιδέα και η υλοποίησή της διαφέρει από την ήδη υπάρχουσα τεχνολογία. Περιγράφεται επίσης το δυναμικό καινοτομίας (π.χ. πρωτοποριακοί στόχοι, νέες ιδέες και προσεγγίσεις, νέα προϊόντα, υπηρεσίες ή επιχειρηματικά και οργανωτικά μοντέλα) που η πρόταση αντιπροσωπεύει. Ανάλογα με την περίπτωση, γίνεται και αναφορά σε προϊόντα και υπηρεσίες που ήδη διατίθενται στην αγορά.

2. Αντίκτυπος

2.1 Αναμενόμενος αντίκτυπος

Περιγράφεται πως η πρόταση θα συνεισφέρει

- στον αναμενόμενο αντίκτυπο που το Πρόγραμμα Εργασίας επιδιώκει
- οποιαδήποτε άλλη επίδραση η οποία δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα Εργασίας όπως νέες ευκαιρίες στην αγορά, ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και ανάπτυξη των επιχειρήσεων, αντιμετώπιση θεμάτων που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον, ή άλλα σημαντικά οφέλη για την κοινωνία

Παραθέτονται όλα τα εμπόδια που τυχόν θα εμφανιστούν και θα επηρεάσουν τον αναμενόμενο αντίκτυπο όπως περιοριστικά ρυθμιστικά πλαίσια, μειωμένη κοινωνική αποδοχή, ελλειπές εργατικό δυναμικό, έλλειψη κεφαλαίων, προβλήματα στην αλυσίδα αξίας κτλ.

2.2 Μέτρα μεγιστοποίησης του αντίκτυπο

α) Διάδοση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του έργου

- Περιγράφεται το σχέδιο «διάδοσης και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων του έργου» και πώς τα προτεινόμενα μέτρα του παραπάνω σχεδίου θα βοηθήσουν να επιτευχθεί ο αναμενόμενος αντίκτυπος του έργου. Το σχέδιο, θα πρέπει να είναι ανάλογο με το μέγεθος του έργου, και θα πρέπει να περιέχει μέτρα που πρέπει να εφαρμοστούν τόσο κατά τη διάρκεια όσο και μετά το τέλος του έργου. Σχετικά με τις δράσεις καινοτομίας πρέπει να περιγραφεί μια αξιόπιστη πορεία για την επίτευξη αυτών των καινοτομιών στην αγορά.
- Σύνταξη επιχειρηματικού σχεδίου
- Περιγραφή σχεδίου του πως θα αξιοποιηθούν τα ερευνητικά αποτελέσματα που θα προκύψουν στην διάρκεια του έργου και ποια διακινήματα θα έχουν σε αυτά τα αποτελέσματα οι εταίροι μετά το έργο.
- Περιγραφή της IPR στρατηγικής

β) Επικοινωνιακές δραστηριότητες

- Περιγράφονται λεπτομερώς οι δράσεις προώθησης του έργου και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων του. Οι δράσεις αυτές θα πρέπει να έχουν ξεκάθαρους και σαφώς ορισμένους στόχους να απευθύνονται στο ευρύ κοινό καθώς και να συμπεριλαμβάνουν δράσεις που να εμπλέκουν δημόσιους/κοινωνικούς φορείς.

3. Υλοποίηση

3.1 Σχέδιο εργασιών- Πακέτα εργασιών, παραδοτέα

Σε αυτήν την ενότητα παραθέτονται τα εξής:

- σύντομη παρουσίαση της συνολικής δομής του σχεδίου εργασίας
- το χρονοδιάγραμμα των διαφόρων πακέτων εργασίας και των μεμονωμένων εργασιών τους (διάγραμμα Gantt ή κάτι παρόμοιο)
- λεπτομερή περιγραφή των εργασιών δηλαδή
 - περιγραφή του κάθε Πακέτου Εργασίας (πίνακας)
 - λίστα των πακέτων εργασίας (πίνακας)
 - κατάλογος των κύριων παραδοτέων (πίνακας)
- γραφική παρουσίαση των πακέτων εργασιών και πως συνδέονται/ επικοινωνούν μεταξύ τους (Pert διάγραμμα ή κάτι παρόμοιο)

3.2 Οργάνωση και διαδικασίες λήψης αποφάσεων

- Παρουσιάζεται η οργανωτική δομή της κοινοπραξίας και η διαδικασία λήψης αποφάσεων. Επίσης εξηγείται γιατί η οργανωτική δομή και ο μηχανισμός λήψης αποφάσεων είναι κατάλληλη/ος για την πολυπλοκότητα και την κλίμακα του έργου.
- Σε αυτήν την ενότητα επίσης παρουσιάζονται τυχόν κίνδυνοι που θα αντιμετωπίσει η

κοινοπραξία προς το αναμενόμενο αντίκτυπο του έργου. Η κοινοπραξία καλείται στην πρόταση να παρουσιάσει μέτρα για να μειώσει αυτούς τους κινδύνους.

3.3 Κοινοπραξία

Περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο η κοινοπραξία ταιριάζει με τους στόχους του έργου και το κατά πόσο συγκεντρώνει την απαραίτητη τεχνογνωσία. Περιγράφεται επίσης ο τρόπος με τον οποίο ο κάθε εταίρος θα συμβάλλει στο έργο και αν οι πόροι που του αναλογούν είναι επαρκείς για να εκπληρώσει το ρόλο του. Αν στη κοινοπραξία υπάρχει εμπλοκή οργανισμού από χώρα που δεν είναι αυτομάτως επιλέξιμη για χρηματοδότηση (ενότητα 1.2) πρέπει να εξηγηθεί για ποιο λόγο είναι απαραίτητη η εμπλοκή αυτού του οργανισμού στην κοινοπραξία και στην υλοποίηση του έργου.

4.Απαραίτητοι οικονομικοί πόροι

Περιγράφονται

- οι ανθρωπομήνες που είναι απαραίτητοι για την υλοποίηση του έργου
- οι υπόλοιπες άμεσες δαπάνες που χρειάζονται για το έργο

4.2.1. Βασικές μονάδες δομής κάθε πρότασης

Στις δύο παρακάτω ενότητες θα αναλυθούν οι βασικές μονάδες των προτάσεων με σκοπό την ευκολότερη κατανόηση των εννοιών που θα εμφανιστούν στο επόμενο κεφάλαιο της εργασίας. Πρώτη και κύρια κατηγορία αποτελεί η κατηγοριοποίηση των δραστηριοτήτων του έργου σε 4 βασικές ομάδες. Στη συνέχεια ακολουθούν τα Πακέτα Εργασίας (Work Packages) και οι Μεμονωμένες Εργασίες (Tasks) τα οποία αποτελούν βασικές δομές υλοποίησης του έργου.

4.2.1.1 Δραστηριότητες-Activities

Τα έργα Έρευνας & Ανάπτυξης χωρίζονται σε 4 βασικές ομάδες δραστηριοτήτων (activities)

1. MGT

Το MGT είναι συντομογραφία του management και ουσιαστικά πρόκειται για την κατηγορία εργασιών που έχουν να κάνουν με την διαχείριση του έργου. Η τήρηση του χρονοδιαγράμματος εργασιών, η έγκαιρη υποβολή των παραδοτέων, η διοργάνωση συναντήσεων καθώς και η επίβλεψη των οικονομικών του έργου αποτελεί ευθύνη των MGT δραστηριοτήτων.

2. RTD

Είναι η συντομογραφία του Research and Development και πρόκειται για την ομάδα εργασιών η οποία ευθύνεται αποκλειστικά για τις ενέργειες σχετικά με την έρευνα και ανάπτυξη νέων τεχνολογιών ανάλογα με το είδος της πρότασης. Χρονικά συνήθως οι εργασίες τους συναντώνται στην αρχή των προγραμμάτων.

3. DEMO

Πρόκειται για συντομογραφία του Demonstration και αποτελεί την ομάδα εργασιών που έχει να

κάνει με την εφαρμογή των τεχνολογιών που αναπτύχθηκαν στις RTD δραστηριότητες. Σε αυτήν την ομάδα δραστηριοτήτων συναντώνται τα πιλοτικά προγράμματα του κάθε έργου.

4. OTHER

Αυτή ομάδα δραστηριοτήτων περιέχει όλες τις υπόλοιπες εργασίες εκτός των τριών παραπάνω. Παραδείγματος χάριν οι προωθητικές ενέργειες ή οι ενέργειες επικοινωνίας κατατάσσονται σε αυτήν την κατηγορία.

4.2.1.2 Εργασίες και Πακέτα Εργασιών

Πέραν της προηγούμενης κατηγοριοποίησης, το έργο ακολουθεί και την επόμενη βασική κατηγοριοποίηση/ ομαδοποίηση σε Πακέτα Εργασιών ή Work Packages και σε Μεμονωμένες Εργασίες ή αλλιώς Tasks.

- **Εργασίες (Tasks):** Πρόκειται για μεμονωμένες εργασίες που αφορούν συγκεκριμένα κομμάτια του έργου.

- **Πακέτα εργασιών (Work packages):** Πρόκειται για μεγάλες ομάδες Εργασιών τα οποία καλύπτουν μεγάλα κομμάτια του έργου. Ο αρχικός σχεδιασμός, οι ενέργειες προς την εφαρμογή των τεχνολογιών στα πιλοτικά προγράμματα, η προώθηση των αποτελεσμάτων του έργου καθώς και η διαχείριση του προγράμματος μπορούν να αποτελέσουν “πακέτα εργασιών”.

Τα έργα Έρευνας και Ανάπτυξης ως επί το πλείστον έχουν τετραετή ορίζοντα υλοποίησης και σε κάθε πρόταση δημιουργείται ένα χρονοδιάγραμμα το οποίο παρουσιάζει τα “Πακέτα Εργασιών” και τις “Εργασίες” στον χρονικό ορίζοντα υλοποίησης του έργου

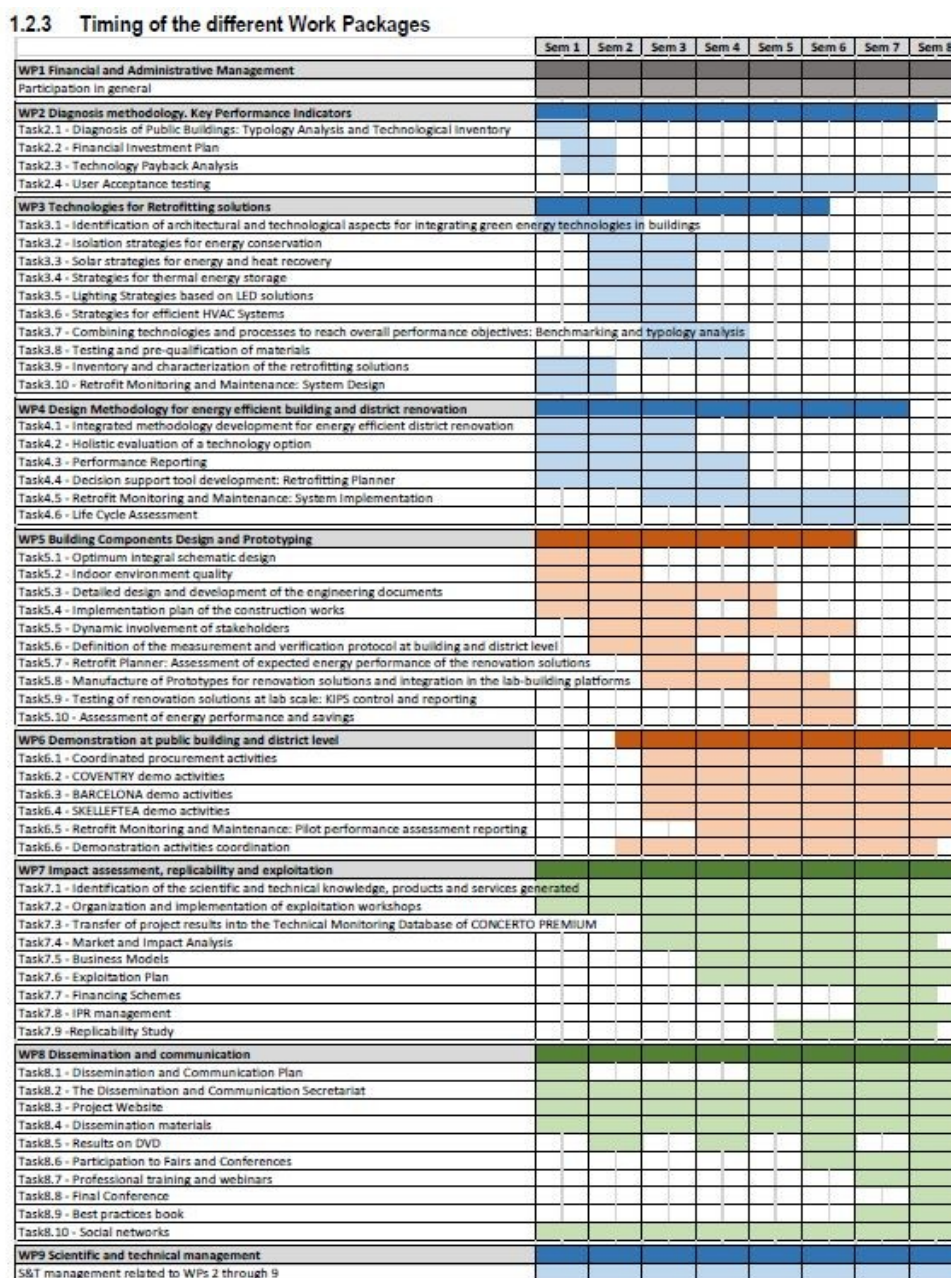

Figure 4. Gantt Chart

4. Χρονοδιάγραμμα εργασιών. Παρατηρήστε τα “Πακέτα Εργασιών” και τις “Εργασίες”

Αρκετές φορές σε αυτά τα διαγράμματα σημαίνονται και τα “milestones” τα οποία αποτελούν “ορόσημα” για την εξέλιξη του έργου. “Ορόσημο” μπορεί να χαρακτηριστεί παραδείγματος χάριν το **τέλος του σχεδιασμού** της κύριας τεχνολογίας του έργου ή **το τέλος της ανάπτυξης** των τεχνολογιών του έργου. Στο επόμενο σχήμα παρουσιάζεται ένα άλλο εργαλείο, το διάγραμμα Pert, το οποίο απεικονίζει την σύνδεση μεταξύ των “Πακέτων Εργασιών”.

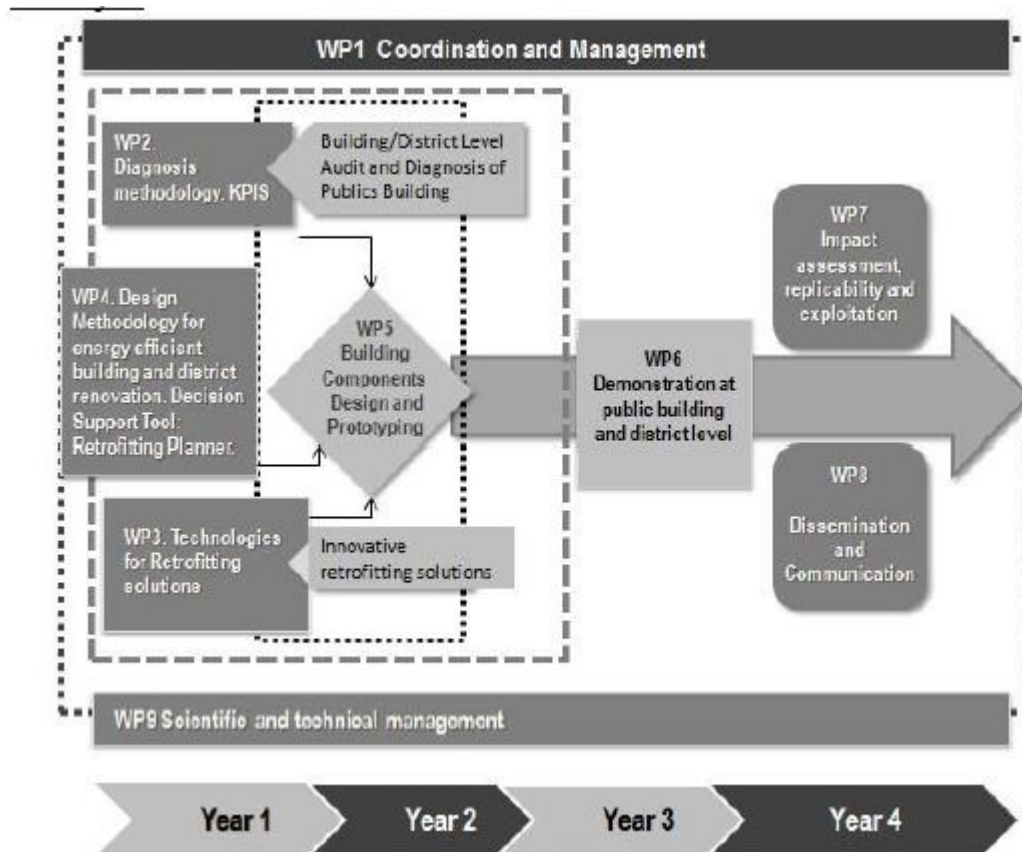

Figure 5. Pert Diagram of the RESSEEPE Work Plan

5. Το διάγραμμα PERT το οποίο απεικονίζει την πορεία και την διασύνδεση των διαφόρων “Πακέτων Εργασιών”

4.3. Προϋπολογισμός έργου

Κάθε εταίρος στην προετοιμασία της πρότασης πρέπει να ετοιμάσει το προϋπολογισμό του οργανισμού του και να τον παρουσιάσει αναλυτικά στην πρόταση. Ο προϋπολογισμός δαπανών του κάθε οργανισμού γίνεται σε δύο κατηγορίες, τις **άμεσες** και **έμμεσες** δαπάνες.

Άμεσες δαπάνες είναι όλες οι επιλέξιμες δαπάνες που μπορούν να αποδοθούν άμεσα στο έργο. Ο ακόλουθος είναι ένας συνοπτικός κατάλογος των άμεσων επιλέξιμων δαπανών σε έργα της ΕΕ:

- **Το κόστος του προσωπικού** που διατίθεται για την υλοποίηση του έργου (προσωρινό ή μόνιμο, πλήρους ή μερικής απασχόλησης).
- **Τα έξοδα μετακίνησης** και των σχετικών δαπανών για τους εργαζόμενους που παίρνουν μέρος στο έργο (είναι επιλέξιμες δαπάνες εάν είναι σύμφωνες με τις συνήθειες πρακτικές του δικαιούχου για τα ταξίδια).
- **Το κόστος αγοράς του πάγιου εξοπλισμού** (σύμφωνα με το σύστημα απόσβεσης κάθε δικαιούχου).
- **Οι δαπάνες για αναλώσιμα υλικά και προμήθειες**, εφόσον είναι αναγνωρίσιμες για το έργο.
- **Κόστος για υπεργολαβίες**, σε περίπτωση που αυτές αναφέρονται στην Περιγραφή της Δράσης.

Έμμεσες δαπάνες, είναι όλες οι δαπάνες που δεν μπορούν να προσδιοριστούν και να υπολογιστούν άμεσα από τον δικαιούχο ως συνδεδεμένες σε κάθε έργο. Οι έμμεσες δαπάνες περιλαμβάνουν έξοδα που συνδέονται με τις υποδομές και την εν γένει λειτουργία του οργανισμού, όπως

- η μίσθωση ή η απόσβεση των κτιρίων
- οι δαπάνες για παροχή ενέργειας
- οι δαπάνες συντήρησης
- οι δαπάνες ασφάλισης
- οι δαπάνες προμήθειας,
- τα έξοδα επικοινωνίας
- τα ταχυδρομικά τέλη,

και δαπάνες που συνδέονται με τις οριζόντιες υπηρεσίες, όπως η διοικητική και οικονομική διαχείριση, ανθρώπινοι πόροι, εκπαίδευση, νομικές συμβουλές, τεκμηρίωση, κ.λπ.

Αθροίζοντας έτσι τους προϋπολογισμούς του κάθε οργανισμού που συμμετέχει στην κοινοπραξία, προκύπτει το συνολικό κόστος για την υλοποίηση του έργου και το ζητούμενο από την ΕΕ ποσό .

Ανάλογα με το πακέτο χρηματοδότησης οι τύποι οργανισμών έχουν και διαφορετικό ποσοστό χρηματοδότησης.

Participant number in this project ¹¹	Participant short name	Fund. % ¹²	Ind. costs ¹³	Estimated eligible costs (whole duration of the project)					Requested EU contribution
				RTD / Innovation (A)	Demonstration (B)	Management (C)	Other (D)	Total A+B+C+D	
1	IES	75.0	T	436,427.20	247,680.00	226,960.00	12,000.00	923,067.20	690,120.00
2 (TERMINATED)	Babcock Internationa	50.0	F	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3	TECNALIA	75.0	A	623,568.00	299,492.00	8,628.00	48,118.00	979,806.00	674,168.00
4	CENTRE CIM	75.0	F	171,120.00	198,000.00	624.00	27,720.00	397,464.00	255,684.00
5	TU WIEN	75.0	T	138,240.00	100,480.00	896.00	21,120.00	260,736.00	175,936.00
6	NOBATEK	75.0	T	177,812.80	248,774.40	13,027.20	59,753.60	499,368.00	330,526.00
7	CONSORZIO INTERUNIVE	75.0	T	160,000.00	82,240.00	768.00	23,040.00	266,048.00	184,928.00
8	UNIVERSITAT POLITECN	75.0	A	276,638.00	362,215.00	955.00	32,544.00	672,352.00	422,085.00
9	SEPREX	75.0	T	81,856.00	339,235.20	813.12	18,824.00	440,728.32	250,645.00
10	VERTECH	75.0	T	363,200.00	145,600.00	4,620.00	142,400.00	655,820.00	492,220.00
11	CSPT	75.0	T	125,920.00	725,755.20	720.00	26,400.00	878,795.20	484,437.00
12	APINTECH	75.0	T	296,320.00	198,400.00	15,480.00	116,480.00	626,680.00	453,400.00
13	LEITAT	75.0	T	322,400.00	189,000.00	480.00	12,288.00	524,168.00	349,068.00
14	EXERGY	75.0	T	456,662.40	0.00	16,864.00	119,520.00	593,046.40	478,880.00
15	ASCAMM	75.0	A	86,816.00	211,102.00	840.00	16,803.00	315,561.00	188,306.00
16	ONEXIT	75.0	T	89,600.00	313,600.00	800.00	24,000.00	428,000.00	248,800.00
17	VA-Q-TEC AG	75.0	A	108,600.00	409,060.00	1,267.00	12,670.00	531,597.00	299,917.00
18	PCM PRODUC	75.0	F	77,640.00	277,440.00	756.00	11,340.00	367,176.00	209,046.00
19	EMPA	75.0	T	363,648.00	79,488.00	1,165.12	26,336.00	470,637.12	339,981.00

6. Παρουσίαση προϋπολογισμού όλων των εταιρών μιας κοινοπραξίας αναλυόμενοι σε δραστηριότητες(το συγκεκριμένο έργο "τρέχει" υπό το 7ο ΠΠ)

Μια βασική διαφορά ανάμεσα στο 7ο και 8ο ΠΠ είναι ο συντελεστής έμμεσων δαπανών που αναφέρθηκε παραπάνω. Στο 7ο ΠΠ ο συντελεστής ήταν στο 60% ενώ στο 8ο ΠΠ οι έμμεσες δαπάνες υπολογίζονται βάσει του 25% των συνολικών άμεσων επιλέξιμων δαπανών. Ο Πίνακας 5 και το σχήμα 7 που ακολουθούν στη συνέχεια απεικονίζουν τα βασικά ποσοστά χρηματοδότησης ανά είδος δραστηριότητας και τον τρόπο με τον οποίο ο μηχανισμός χρηματοδότησης έχει διαφοροποιηθεί από το 7ο στο 8ο ΠΠ

	FP7	H2020
Συντελεστής έμμεσου κόστους	60%	25%
Συντελεστής επιχορήγησης για τις δραστηριότητες		
RTD	75%	100%
DEM	50%	
MGT	100%	
OTHER	100%	

Πίνακας 5: Ποσοστά Χρηματοδότησης στο FP7 και στο H2020

FP7 <i>Majority of HES & RTOs</i>	Direct costs	Indirect costs	Total costs	% EU contribution	EU contribution
Flat-rate (60%)	100	60	160	75%	€ 120

HORIZON 2020	Direct costs	Indirect costs	Total costs	% EU contribution	EU contribution
100/25 Funding	100	25	125	100%	€ 125

7. Διαφορά στην κάλυψη δαπανών (Ulrich G. 2014)

4.3.1. Άμεσες δαπάνες

4.3.1.1 Κόστος εργασίας

Η εργασία στα Ευρωπαϊκά έργα κοστολογείται σύμφωνα με τον κανόνα των ανθρωπομηνών. Κάθε εταίρος της κοινοπραξίας δηλώνει το μέσο μηνιαίο κόστος ανθρωπομήνα για τον οργανισμό του, το οποίο προκύπτει από το μέσο όρο του κόστους του κάθε εργαζόμενου που θα απασχοληθεί στο συγκεκριμένο έργο. Το κόστος εργασίας περιλαμβάνει πέρα από τον μηνιαίο μισθό του εργαζόμενου και όλες τις ασφαλιστικές εισφορές που κάθε εργοδότης καλείται να καλύψει. Ο μισθός του κάθε εργαζόμενου πρέπει να δικαιολογηθεί ανάλογα με τη θέση του και την εμπειρία του.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται η κατηγοριοποίηση των ερευνητών ανάλογα με τα προσόντα τους καθώς και το κόστος ανθρωποώρας και ανθρωπομήνα.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ	ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΩΡΑΣ	ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΜΗΝΑ	ΠΡΟΣΩΝΤΑ
Ιδιαίτερα έμπειροι ερευνητές(Ερευνητής Α+)	45 €	6.435 €	Διδακτορικό δίπλωμα & εργασιακή εμπειρία > 10 έτη, από την κτήση του πτυχίου τους ή τίτλος ΑΕΙ & εργασιακή εμπειρία> 15 έτη
Έμπειροι ερευνητές	34 €	4.862 €	Διδακτορικό δίπλωμα & εργασιακή εμπειρία > 5 έτη, από την κτήση του πτυχίου τους ή Υποψήφιοι διδάκτορες ή Κάτοχοι Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης & Εργασιακή εμπειρία . 10 έτη
Ερευνητές	25 €	3.575 €	Απόφοιτοι ΑΕΙ-ΤΕΙ κάτοχοι ΜΔΕ ή εγγεγραμμένοι σε Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα & εργασιακή εμπειρία στην έρευνα < 5 έτη από την κτήση του πτυχίου τους
Τεχνικοί	20 €	2.860 €	Απόφοιτοι ΑΕΙ-ΤΕΙ

Πίνακας 6: Κατηγοριοποίηση ερευνητών και κόστη εργασίας

4.3.1.1.1 Ανθρωπομήνες (ManMonths)

Κάθε εταιρός έχει την υποχρέωση να καταθέσει στην πρόταση τους ανθρωπομήνες που χρειάζεται να καταναλώσει, έτσι ώστε να υλοποιήσει τις εργασίες που έχει αναλάβει. Με τον όρο ανθρωπομήνες εννοείται το μέτρο καταγραφής των ανθρώπινων πόρων που χρησιμοποιείται

συχνά σε μεγάλα έργα και είναι ευρέως γνωστή έννοια, στο πεδίο του management. Ένας ανθρωπομήνας FTE (Full Time Equivalent) σημαίνει πως ένας εργαζόμενος εργάζεται 8 ώρες κάθε μέρα, 5 ημέρες την εβδομάδα . Έτσι, προσεγγιστικά ένας ανθρωπομήνας είναι κοντά στις 160 ώρες/μήνα. Κάθε οργανισμός είναι απαραίτητο να διατηρεί λογισμικό καταγραφής εργασίας (timesheet) που να καταγράφει τις ώρες που κάθε εργαζόμενος εργάζεται σε συγκεκριμένο task του έργου. Έτσι στο τέλος της περιόδου, αθροίζονται οι ώρες εργασίας του κάθε εργαζόμενου για να υπολογιστούν οι ανθρωπομήνες. Πολλαπλασιάζοντας στη συνέχεια τους ανθρωπομήνες με το μηναίο κόστος εργασίας υπολογίζεται το **άμεσο κόστος εργασίας**.

4.3.1.1.2 Υπολογισμός του κόστους εργασίας

Παρακάτω παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο προκύπτει το κόστος της εργατοώρας.

Ωριαίο κόστος= [(πραγματικό μηναίο κόστος) X 12]/ ετήσιες εργατοώρες

Το μηναίο κόστος προκύπτει από το άθροισμα όλων των εργασιακών δαπανών (εισφορές, ασφάλεια εργοδότη κτλ) εκτός από μπόνους

Οι ετήσιες ώρες εργασίας ή εργατοώρες είναι:

- **1720 για κάποιον όπου δουλεύει full time**

ή

- **το «πρότυπο αριθμό ωρών ετησίως, που εφαρμόζονται γενικά από τον δικαιούχο για το προσωπικό της, σύμφωνα με τις συνήθεις πρακτικές κοστολόγησης του.**

4.3.1.2 Δαπάνες ταξιδίων

Ο κάθε εταίρος προϋπολογίζει τις δαπάνες που θα δαπανηθούν σε ταξίδια στη διάρκεια του έργου.

Τα ταξίδια αυτά περιλαμβάνουν τα ταξίδια των εταίρων για:

- τις επίσημες συναντήσεις της κοινοπραξίας
- διάφορα τεχνικά θέματα που θα προκύψουν (εγκαταστάσεις, επιδιορθώσεις κτλ)
- συμμετοχή της κοινοπραξίας σε διάφορα event

4.3.1.3 Δαπάνες τεχνικού εξοπλισμού

Κάθε εταίρος προϋπολογίζει τις δαπάνες που θα απαιτηθούν για τεχνολογικό εξοπλισμό για την υλοποίηση του έργου.

4.3.1.4 Άλλες δαπάνες

Κάθε εταίρος προϋπολογίζει τις απαιτούμενες δαπάνες για:

- διοργάνωση ημερίδων
- συμμετοχή σε ημερίδες, εκθέσεις και συνέδρια

- δημοσίευση επιστημονικού υλικού

4.4. Όργανα αποφάσεων και καθορισμός ρόλων

Στο επίπεδο σύνταξης της πρότασης

- σχεδιάζεται όλη η οργανωτική δομή της κοινοπραξίας
- απονέμονται οι διάφοροι ρόλοι
- επιλέγονται οι εταίροι οι οποίοι θα συντονίσουν τις επιμέρους εργασίες
- σχεδιάζονται οι επιτροπές αποφάσεων.

Ξεκινώντας από την βασική δομή των έργων, βρίσκουμε τους task leaders οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για τη ομαλή πορεία των “Εργασιών”. Στη συνέχεια ακολουθούν οι Work Package leaders οι οποίοι ευθύνονται για να φέρουν εις πέρας επιτυχώς το “Πακέτο Εργασιών” που τους έχει ανατεθεί. Οι ευθύνες και αρμοδιότητες των δυο παραπάνω (Work Package leader & task leaders) παρουσιάζονται στις παρακάτω ενότητες. Συνεχίζοντας, σε κάθε έργο δημιουργούνται “επιτροπές” οι οποίες αποφασίζουν για διάφορα σοβαρά ζητήματα του έργου. Οι επιτροπές αυτές συνήθως έχουν θεματικό χαρακτήρα. Παραδείγματος χάριν, τεχνική επιτροπή είναι η επιτροπή η οποία αποτελείται από τους Work Package leaders των τεχνικών “Πακέτων Εργασιών” και ασχολείται με τα τεχνικά θέματα του έργου, ενώ η επιτροπή επικοινωνίας και αξιοποίησης είναι η επιτροπή που ασχολείται με την αξιοποίηση και γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων του έργου. Συνήθως, αυτές οι επιτροπές διαφέρουν από έργο σε έργο όπως επίσης διαφορές πολλές φορές παρουσιάζουν τα ονόματά τους και οι ρόλοι τους. Ωστόσο σε κάθε έργο υπάρχει μια κοινή επιτροπή, η οποία αποτελεί το όργανο αποφάσεων και ονομάζεται Συντονιστική Επιτροπή ή αλλιώς Steering committee. Η Συντονιστική Επιτροπή απαρτίζεται από τις κεφαλές των διάφορων επιτροπών που αναφέραμε παραπάνω.

Η Συντονιστική Επιτροπή (SC) τελεί υπό την προεδρία του συντονιστή και την συμμετοχή όλων των WP leaders και ουσιαστικά είναι το όργανο λήψης αποφάσεων για το έργο. Η Steering Committee (SC) είναι:

- Υπεύθυνη για την ομαλή πορεία του έργου
- Υπεύθυνη για τη παρακολούθηση όλων των δραστηριοτήτων προς τους γενικούς στόχους του έργου
- Υπεύθυνη για την συμφωνία των δραστηριοτήτων με την Περιγραφή της Δράσης
- Παρακολούθηση όλων των δραστηριοτήτων προς τους γενικούς και επιμέρους στόχους του έργου
- Υπεύθυνη για την συμφωνία με το Πρόγραμμα Εργασίας
- Υπεύθυνη για την επίβλεψη της αλληλεπίδρασης μεταξύ των “Πακέτων Εργασιών”

- Υπεύθυνη για τυχόν τροποποιήσεις του προγράμματος εργασιών
- Αναλαμβάνει την δημοσίευση, διανομή και ενημέρωση των κανόνων εργασίας του έργου. Αποφασίζει για κάθε σχετική αλλαγή ή προσαρμογή σε πακέτα εργασίας, στο χρονοδιάγραμμα, στη σύνθεση της κοινοπραξίας και στα κονδύλια του προϋπολογισμού.
- Συντονίζει την διασφάλιση της ποιότητας σε όλες τις εργασίες του έργου.
- Αποφασίζει σχετικά με τα αποτελέσματα του έργου και τη διαδικασία αξιοποίησής τους
- Οργανώνει τις συναντήσεις της κοινοπραξίας

Στο τέλος της ακολουθίας των δομών συναντάται ο συντονιστής ο οποίος είναι ο κύριος διαχειριστής του έργου.

4.5. Ρόλος του Project officer- PO

Πρόκειται για τον “μεγάλο αδερφό” του έργου και του οποίου τα καθήκοντα είναι:

- Να βοηθά και να υποστηρίζει τον συντονιστή του έργου στο συντονισμό και στο χρονοσχεδιασμό των εργασιών.
- Να αναλαμβάνει το προγραμματισμό και την οργάνωση των επίσημων συναντήσεων της κοινότητας.
- Να αναλαμβάνει την τεχνική παρακολούθηση της πρόοδου του έργου καθώς και την σωστή αξιοποίηση των οικονομικών πόρων.
- Να αναλαμβάνει όλες τις διοικητικές διαδικασίες που χρειάζονται για την σύνδεση της κοινότητας με την κοινοπραξία.

Όπως είναι κατανοητό ο ρόλος του Project Officer δεν αναφέρεται πουθενά στην προετοιμασία της πρότασης, ωστόσο παρατίθεται εδώ ο ρόλος του για να γίνει πιο κατανοητός στον αναγνώστη.

4.6. Ρόλοι συμμετεχόντων στο έργο

4.6.1. Συντονιστής

Ο κύριος ρόλος του συντονιστή του έργου είναι πολύ συγκεκριμένος και δεν είναι άλλος πέρα από το να παρακολουθεί την συμμόρφωση των συμμετεχόντων σύμφωνα με την Συμφωνία Επιχορήγησης. Ο συντονιστής αποτελεί την γέφυρα επικοινωνίας της κοινοπραξίας με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα μιας και είναι ο εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπός της που μπορεί να επικοινωνεί με τον Project Officer.

Προκειμένου να τεθεί ένας οργανισμός συντονιστής έργου, θα πρέπει αρχικά να είναι οικονομικά βιώσιμος. Σε αντίθετη περίπτωση που ο οργανισμός δεν μπορεί να αποδείξει οικονομική

βιωσιμότητα δεν μπορεί να επιλεγεί στη θέση του συντονιστή. Σε κάποιες περιπτώσεις, ένας οργανισμός μπορεί να πάρει το ρόλο του συντονιστή παρόλο την μη οικονομική του βιωσιμότητα, με την χρήση εγγυήσεων. Οι εγγυήσεις αυτές θα πρέπει να προέρχονται από κάποιο τραπεζικό ίδρυμα ή κάποιο ασφαλιστικό οργανισμό και όχι από “μητρικές ή συνδεδεμένες” εταιρείες. Επιπρόσθετα οι εγγυήσεις αυτές θα πρέπει να καλύπτουν το αρχικό ποσό της προχρηματοδότησης της κοινοπραξίας, να είναι αμετάκλητες καθώς και να έχουν διάρκεια μεγαλύτερη κατά έξι μήνες από την πραγματική διάρκεια του έργου.

4.6.2. WP leaders

Κάθε Πακέτο Εργασίας (WP) θα διοικείται από έναν εταίρο ο οποίος θα αποτελεί τον Work Package leader και θα είναι υπεύθυνος για τη διασφάλιση της προόδου του Πακέτου Εργασίας σε σχέση με το συνολικό πρόγραμμα εργασιών. Ο Work Package leader θα αξιολογήσει τις αναφορές τεχνικής προόδου που παρέχονται από τους συμμετέχοντες στο Πακέτο Εργασίας για να διασφαλίσει την επιτυχή ολοκλήρωση των στόχων και καθηκόντων των ανατιθέμενων εργασιών. Κάθε Work Package leader διορίζεται στην αντίστοιχη θέση σύμφωνα με την εμπειρία του και τις δεξιότητες διαχείρισης που απαιτούνται στις επιμέρους εργασίες.

Οι ευθύνες των Work Package leaders είναι οι εξής:

- να διασφαλίσουν την επίτευξη των στόχων του Πακέτου
- να παρακολουθούν την πρόοδο του Πακέτου Εργασίας σε σχέση
 - με το χρόνο υλοποίησης
 - με την ορθή χρήση οικονομικών πόρων
- να διασφαλίσουν τη ποιότητα και έγκαιρη υποβολή των παραδοτέων και ορόσημων
- να ειδοποιούν τον συντονιστή του έργου σχετικά με τις αναμενόμενες καθυστερήσεις
- να παραδίδουν αναφορές τεχνικής προόδου στον συντονιστή
- να επιβλέπουν την πρόοδο των παραδοτέων που ανήκουν στο Πακέτο τους
- να οργανώνουν τηλεδιασκέψεις ακόμα και φυσικές συναντήσεις για την ομαλή υλοποίηση του Πακέτου

4.6.3. Task leaders

Ιεραρχικά κάτω από τους Work Package leaders βρίσκονται οι Task leaders οι οποίοι ηγούνται και διαχειρίζονται τις "Εργασίες". Οι Task leaders συντονίζουν τους συμμετέχοντες, με σκοπό την διεκπεραίωση των εργασιών σύμφωνα με την Περιγραφή της Δράσης (DoA). Κάθε Task leader πρέπει να αναφέρει την πρόοδο των εργασιών, καθώς και την χρήση πόρων στον Work Package leader όποτε αυτό του ζητηθεί. Συνήθως οι Task leader είναι αυτοί οι οποίοι συνθέτουν τα παραδοτέα, καταγράφοντας τις εργασίες που έγιναν και τα αποτελέσματα αυτών.

4.7. Υποβολή στο διαγωνισμό

Η υποβολή της πρότασης γίνεται μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας της ΕΕ η οποία ονομάζεται Participant Portal. Εκεί μπορεί ο συντονιστής της πρότασης ή ένας από τους εταίρους της κοινοπραξίας να καταθέσει την πρόταση πριν την καθορισμένη ημερομηνία.

4.8. Σύστημα αξιολόγησης προτάσεων

Μετά την παρέλευση της προθεσμίας, κάθε πρόταση αξιολογείται σύμφωνα με την παρακάτω διαδικασία.

Μετά από τον αρχικό έλεγχο, οι προτάσεις που υποβάλλονται σε μια συγκεκριμένη πρόσκληση, αποστέλλονται για αξιολόγηση σε ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, που επιλέγονται από την ΕΕ λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία τους και την προηγούμενη εμπειρία στην αξιολόγηση προτάσεων της ΕΕ. Κάθε αξιολογητής μπορεί να κληθεί να αξιολογήσει μια σειρά από προτάσεις από την ίδια θεματική ενότητα - συνήθως 5 έως 10, ανάλογα με το μέγεθος των έργων. Οι αξιολογητές αξιολογούν τις προτάσεις με βάση ένα προκαθορισμένο σύνολο κριτηρίων αξιολόγησης (παρατίθενται αμέσως παρακάτω), οι οποίες αναφέρονται στη σελίδα περιγραφής της πρόσκλησης. Η αξιολόγηση γίνεται από απόσταση, και στη συνέχεια όλοι οι εμπειρογνώμονες, οι οποίοι έχουν κληθεί να αξιολογήσουν το ίδιο σύνολο προτάσεων, καλούνται στις Βρυξέλλες, στη λεγόμενη «συνάντηση συναίνεσης», όπου συζητούν τις προτάσεις, και προσπαθούν να ευθυγραμμίσουν τα αποτελέσματα της αξιολόγησής τους, λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη των άλλων. Το αποτέλεσμα αυτής της συνάντησης είναι μια συναινετική έκθεση, η οποία περιέχει τις βαθμολογίες και τα σχόλια για κάθε μια από τις υπό αξιολόγηση προτάσεις.

Το επόμενο στάδιο αξιολόγησης είναι η επιτροπή αναθεώρησης. Η επιτροπή αυτή αποτελείται από εκπροσώπους κάθε ομάδας αξιολογητών μιας συγκεκριμένης πρόσκλησης. Το έργο της επιτροπής είναι να εξετάσει και να συγκρίνει τις συναινετικές εκθέσεις για κάθε πρόσκληση, να ελέγξει τη συνοχή των βαθμολογιών που αποδόθηκαν, και όπου είναι αναγκαίο, να προτείνει νέες βαθμολογίες. Η επιτροπή στη συνέχεια καθορίζει τον πίνακα κατάταξης για όλες τις προτάσεις που υποβλήθηκαν στην εν λόγω πρόσκληση, και δίνει τον κατάλογο αυτό στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η τελική απόφαση σχετικά με τη χρηματοδότηση ή την απόρριψη των προτάσεων λαμβάνεται από την αντίστοιχη μονάδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που είναι αρμόδια για την εν λόγω κλήση, με βάση το διαθέσιμο προϋπολογισμό. Η αρμόδια αυτή επιτροπή αποτελείται από την

- α) επιτροπή προγράμματος
- β) τους εκπρόσωπους της ΕΕ στο πρόγραμμα Η2020 και
- γ) συσχετιζόμενους ευρωπαϊκούς φορείς για την συγκεκριμένη ενότητα του προγράμματος του Η2020.

Η συνοπτική έκθεση αξιολόγησης, η οποία λαμβάνει ο συντονιστής μετά την ολοκλήρωση της

αξιολόγησης, περιέχει μια σειρά παρατηρήσεων που δίνουν μια ένδειξη των ισχυρών και αδύνατων σημείων της πρότασης.

4.8.1. Κριτήρια επιλογής & κριτήρια αξιολόγησης

4.8.1.1 Κριτήρια επιλογής

Τα δυο βασικά κριτήρια επιλογής είναι **α) η οικονομική ικανότητα των συμμετεχόντων** και **β) η επιχειρησιακή ικανότητα**. Η οικονομική ικανότητα αξιολογείται σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό και τους κανόνες συμμετοχής. Στο στάδιο της πρότασης, οι συντονιστές καλούνται να συμπληρώσουν ένα έγγραφο οικονομικής αυτο-αξιολόγησης χρησιμοποιώντας ένα on-line εργαλείο.

Η επιχειρησιακή ικανότητα είναι μια ξεχωριστή λειτουργία και αξιολογείται σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης που παρουσιάζονται στο Πίνακα 7. Οι αξιολογητές εδώ καλούνται να απαντήσουν κατά πόσο οι συμμετέχοντες πληρούν το κριτήριο επιλογής που σχετίζονται με την επιχειρησιακή ικανότητα, για να υλοποιήσει το προτεινόμενο έργο, με βάση την ικανότητα και την εμπειρία του κάθε συμμετέχοντα.

4.8.1.2 Κριτήρια αξιολόγησης

Οι εμπειρογνώμονες θα αξιολογήσουν με βάση τα κριτήρια της «αριστείας», «αντίκτυπος» και «ποιότητα και αποτελεσματικότητα της εφαρμογής». Οι πτυχές κάθε κριτηρίου που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη εξαρτώνται σε κάθε περίπτωση από τους τύπους δράσης, όπως ορίζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Τύπος Δράσης	Κριτήριο “αριστείας”	Κριτήριο “αντίκτυπος”	Κριτήριο “ποιότητα και αποτελεσματικότητα της εφαρμογής”
	Οι ακόλουθες πτυχές θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, στο βαθμό που το προτεινόμενο έργο ανταποκρίνεται στην περιγραφή θέματος στο πρόγραμμα εργασίας.	Η έκταση στην οποία τα αποτελέσματα του έργου θα πρέπει να συμβάλει σε ευρωπαϊκό ή / και διεθνές επίπεδο:	Οι παρακάτω πτυχές θα αξιολογηθούν
Όλοι οι τύποι δράσεων	<p>Σαφήνεια και συνάφεια των στόχων</p> <p>Η αξιοπιστία της προτεινόμενης προσέγγισης.</p>	Οι αναμενόμενες επιπτώσεις που αναφέρονται στο πρόγραμμα εργασίας σύμφωνα με το σχετικό θέμα	<p>Η συνοχή και η αποτελεσματικότητα του προγράμματος εργασιών, συμπεριλαμβανομένης της καταλληλότητας της κατανομής των καθηκόντων και των πόρων</p> <p>Η συμπληρωματικότητα των συμμετεχόντων στην κοινοπραξία (κατά περίπτωση)</p> <p>Η καταλληλότητα των δομών και διαδικασιών διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων και τη διαχείριση της καινοτομίας.</p>
Δράσεις Έρευνας	<ul style="list-style-type: none"> Αξιολογείται η 	<ul style="list-style-type: none"> Αξιολογείται η 	

<p>& καινοτομίας- Δράσεις καινοτομίας- Δράσεις για τις ΜΜΕ</p>	<p>ορθότητα του σεναρίου, συμπεριλαμβανομέ νων των διεπιστημονικών θεωρήσεων.</p> <ul style="list-style-type: none"> Αξιολογείται το δυναμικό καινοτομίας και το κατά πόσο το ίδιο το έργο προτείνει λύσεις πέρα από την παρούσα τεχνολογία (π.χ. πρωτοποριακοί στόχοι, νέες ιδέες και προσεγγίσεις) 	<p>ενίσχυση της ικανότητας καινοτομίας και την ενσωμάτωση της νέας γνώσης.</p> <ul style="list-style-type: none"> Αξιολογείται η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης των επιχειρήσεων Αξιολογούνται οποιεσδήποτε άλλες κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Αξιολογείται η αποτελεσματικότητα των προτεινόμενων μέτρων για την αξιοποίηση και διάδοση των αποτελεσμάτων του έργου (συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας) 	
---	---	--	--

<p>Δράσεις Συντονισμού και στήριξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιολογείται η ορθότητα του σεναρίου • Αξιολογείται η ποιότητα των μέτρων προς το συντονισμό και στήριξη 	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιολογείται η αποτελεσματικότητα των προτεινόμενων μέτρων για την αξιοποίηση και διάδοση των αποτελεσμάτων του έργου (συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας) 	
<p>Συγχρηματοδότηση ERA-NET</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιολογείται το επίπεδο συνεργασίας και δέσμευσης των συμμετεχόντων στην πρόταση για τη συγκέντρωση των πόρων και τον συντονισμό των φορέων. 	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιολογείται το επίπεδο επίτευξης συγκέντρωσης εθνικών/περιφερειακών πόρων για τη χρηματοδότηση των διακρατικών έργων καθώς και η συμβολή στη δημιουργία δικτύου συνεργασίας μεταξύ των εταίρων και των εθνικών / περιφερειακών ερευνητικών 	

		<p>προγραμμάτων</p> <ul style="list-style-type: none"> Αξιολογείται η αποτελεσματικότητα των προτεινόμενων μέτρων για την αξιοποίηση και διάδοση των αποτελεσμάτων του έργου 	
<p>Προ-εμπορικές συμβάσεις/ συγχρηματοδοτήσεις</p> <p>Δημόσιες συμβάσεις/ συγχρηματοδοτήσεις για καινοτόμες λύσεις</p>	<p>Αξιολογείται η προτεινόμενη πρόοδος πέρα από την παρούσα τεχνολογία</p>	<ul style="list-style-type: none"> Αξιολογείται η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης των επιχειρήσεων Αξιολογείται η αποτελεσματικότητα των προτεινόμενων μέτρων για την αξιοποίηση και διάδοση των αποτελεσμάτων του έργου 	

Πίνακας 7: Κριτήρια και πτυχές αξιολόγησης

Το σύστημα αξιολόγησης βαθμολογεί τα 3 κριτήρια που αναφέρθηκαν παραπάνω (κριτήρια της «αριστείας», «αντίκτυπος» και «ποιότητα και αποτελεσματικότητα της εφαρμογής»). Κάθε κριτήριο βαθμολογείται με άριστα το 5. Η χαμηλότερη βαθμολογία για κάθε κριτήριο θα πρέπει να είναι το 3 και αθροιστικά (το άθροισμα βαθμολογίας όλων των κριτηρίων) πρέπει να υπερβαίνει το 10 για να θεωρηθεί η πρόταση επιλέξιμη προς χρηματοδότηση.

4.9. Συμφωνία Επιχορήγησης

Αφού η πρόταση περάσει το στάδιο επιστημονικής αξιολόγησης , οι αιτούντες ενημερώνονται για το αποτέλεσμα. Για τις προτάσεις που επιλέγονται για χρηματοδότηση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

συντάσσει στη συνέχεια τη Συμφωνία Επιχορήγησης.

Η Συμφωνία Επιχορήγησης είναι μια πρότυπη σύμβαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης που καθορίζει τις βασικές προϋποθέσεις για τη χρηματοδότηση του έργου από την κοινότητα. Η Συμφωνία Επιχορήγησης αποτελείται από δύο κύρια μέρη τα οποία χωρίζονται σε επιμέρους μικρότερες ενότητες. Το πρώτο μέρος της συμφωνίας αποτελούν οι **ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ** στο οποίο περιγράφονται

- οι γενικές προϋποθέσεις
- η Περιγραφή της Δράσης
- τα στοιχεία της επιχορήγησης
- τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των μερών
- τα δικαιώματα και υποχρεώσεις σχετικά με τη διαχείριση της επιχορήγησης
- τα δικαιώματα και υποχρεώσεις σχετικά με τα προϋπάρχοντα στοιχεία και τα αποτελέσματα του έργου
- ο διαχωρισμός των ρόλων και των ευθυνών των δικαιούχων
- οι προϋποθέσεις για απόρριψη δαπανών
- άλλες λοιπές προϋποθέσεις όπως αστικές ευθύνες, συνθήκες για αναστολή και καταγγελία της συμφωνίας, τελικές διατάξεις κτλ κτλ.

Εκτός από τους **ΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ**, οι οποίες προβλέπονται στο κύριο σώμα της σύμβασης, η Συμφωνία Επιχορήγησης αποτελείται από τα ακόλουθα παραρτήματα:

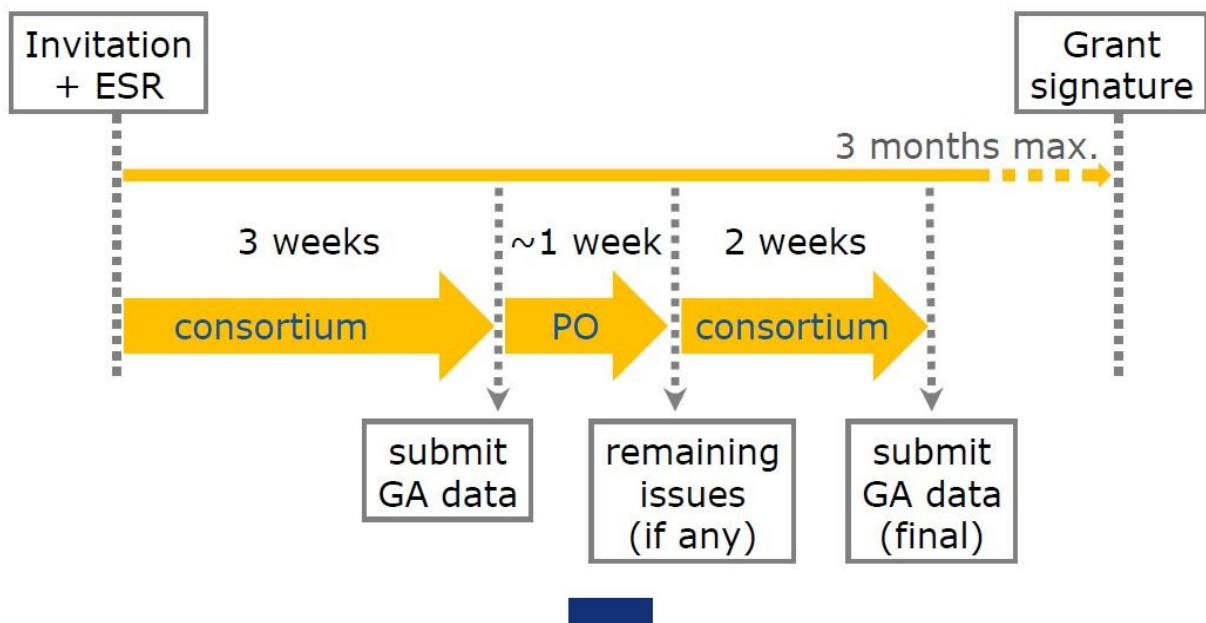
- **Παράρτημα I:** «Περιγραφή της δράσης» ή DoA που είναι ένα κείμενο το οποίο περιλαμβάνει τα κύρια στοιχεία μιας πρότασης, όπως τις Εργασίες (Tasks), τα Πακέτα Εργασίας (Work Packages), τα παραδοτέα (Deliverables), τα ορόσημα του έργου (Milestones) καθώς και οικονομικά στοιχεία. Το κείμενο αυτό παράγεται αυτόματα από το σύστημα και ουσιαστικά αποτελεί το κείμενο-οδηγό για την κοινοπραξία προς την υλοποίηση του έργου.
- **Παράρτημα II:** "Εκτιμώμενος προϋπολογισμός". Περιέχει τις εκτιμώμενες επιλέξιμες δαπάνες και τις μορφές των δαπανών, με ανάλυση για τον κάθε δικαιούχο/ εταίρο ανά κατηγορία του προϋπολογισμού (προϋπολογισμός για δραστηριότητες RTD, MGT, DEM, OTHER)
- **Παράρτημα III:** «Φόρμα προσχώρησης»
- **Παράρτημα IV:** "Υπόδειγμα οικονομικών καταστάσεων».
- **Παράρτημα V:** "Υπόδειγμα πιστοποιητικού για τις οικονομικές καταστάσεις".
- **Παράρτημα VI:** "Υπόδειγμα πιστοποιητικού μεθοδολογίας"

Τα 3 μέρη της Συμφωνία Επιχορήγησης είναι

- 1) η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** (ή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας ή Εκτελεστικού Οργανισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας ή άλλους Ευρωπαϊκούς φορείς),
- 2) ο **συντονιστής του έργου** και
- 3) **όλοι οι εταίροι της κοινοπραξίας**. Υπογράφοντας τη Συμφωνία, ο εταίρος αποδέχεται την χρηματοδότηση και συμφωνεί να τη χρησιμοποιήσει υπό την ευθύνη του και σύμφωνα με τη Συμφωνία, με όλες τις υποχρεώσεις και προϋποθέσεις που αυτή καθορίζει. Στο ΠΠ Ορίζοντας 2020, η υπογραφή της Συμφωνίας Επιχορήγησης γίνεται μόνο ηλεκτρονικά. Σε περίπτωση που θεωρηθεί αναγκαία να προσχωρήσουν και άλλοι συμμετέχοντες στην κοινοπραξία μπορεί αυτό να γίνει εύκολα με την υπογραφή του «Έντυπο Προσχώρησης» (Παράρτημα III) και ως εκ τούτου ο έκτακτος συμμετέχων έχει τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους άλλους εταίρους όπως αυτά περιγράφονται στην Συμφωνία Επιχορήγησης. Η προθεσμία για την υπογραφή των Συμφωνιών Επιχορήγησης είναι συνήθως τρεις μήνες.

Η παρακάτω φωτογραφία απεικονίζει το χρονοδιάγραμμα υπογραφής της Συμφωνίας Επιχορήγησης

Timing grant agreement data (GA data)

8. Χρονοδιάγραμμα υπογραφής για την συμφωνία επιχορήγησης

4.9.1. Τροποποιήσεις της συμφωνίας

Η συμφωνία είναι δυνατόν να τροποποιηθεί, εκτός εάν η τροποποίηση συνεπάγεται αλλαγές σε αυτή που θα έθεταν υπό αμφισβήτηση την απόφαση επιχορήγησης ή θα παραβίαζαν την αρχή της ίσης μεταχείρισης των αιτούντων.

Το μέρος που ζητεί τροποποίηση πρέπει να υποβάλει υπογεγραμμένη αίτηση τροποποίησης στο σύστημα ηλεκτρονικής ανταλλαγής. Ο συντονιστής υποβάλλει και δέχεται αιτήσεις τροποποίησης εξ ονόματος των δικαιούχων. Σε περίπτωση που υποβληθεί αίτηση αλλαγής του συντονιστή χωρίς τη συγκατάθεσή του, η αίτηση αυτή πρέπει να υποβληθεί από άλλο δικαιούχο (ο οποίος θα ενεργεί εξ ονόματος των λοιπών δικαιούχων). Η αίτηση τροποποίησης πρέπει να περιλαμβάνει:

- τους σχετικούς λόγους
- τα κατάλληλα δικαιολογητικά
- όταν πρόκειται για αλλαγή του συντονιστή χωρίς τη συγκατάθεσή του: τη γνώμη του συντονιστή (ή απόδειξη του ότι αυτή ζητήθηκε εγγράφως)

Η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει συμπληρωματικές πληροφορίες. Αν το μέρος που θα λάβει την αίτηση συμφωνεί, πρέπει να υπογράψει την τροποποίηση στο σύστημα ηλεκτρονικής ανταλλαγής εντός 45 ημερών από τη λήψη της κοινοποίησης (ή των συμπληρωματικών πληροφοριών που ενδεχομένως έχει ζητήσει η Επιτροπή. Εάν δεν συμφωνεί, πρέπει να κοινοποιήσει επισήμως τη διαφωνία του εντός της ίδιας προθεσμίας. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί, εφόσον είναι αναγκαίο για την αξιολόγηση της αίτησης. Εάν δεν ληφθεί κοινοποίηση εμπρόθεσμα, η αίτηση θεωρείται ότι έχει απορριφθεί. Η τροποποίηση αρχίζει να ισχύει κατά την ημερομηνία υπογραφής της από τον παραλήπτη. Η τροποποίηση παράγει αποτελέσματα από την ημερομηνία που έχει συμφωνηθεί από τα μέρη ή, ελλείψει τέτοιας συμφωνίας, από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της.

Οι πιο συνηθισμένοι λόγοι για να τροποποιηθεί μια Συμφωνία Επιχορήγησης

- Οικονομικής φύσεως τροποποιήσεις (τροποποιήσεις στο budget)
- Αντικατάσταση εταίρων της κοινοπραξίας ή αλλαγή στα στοιχεία επικοινωνίας των εταίρων

4.10. Συμφωνία κοινοπραξίας

Η συμφωνία κοινοπραξίας είναι μια σύμβαση που διέπει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις μεταξύ των συμμετεχόντων σε σχέση με τις δομές διαχείρισης και της δημοσιονομικής κατανομής, αλλά και σχετικά με την εμπιστευτικότητα, την ευθύνη και τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ). Σε αντίθεση με τη Συμφωνία Επιχορήγησης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος στη συμφωνία κοινοπραξίας μιας και η συμφωνία κοινοπραξίας (CA) είναι μια σύμβαση μεταξύ των συμμετεχόντων στο έργο. Η συμφωνία κοινοπραξίας έπεται της Συμφωνία Επιχορήγησης (GA), συμπεριλαμβανομένων των παραρτημάτων της.

Αρκετά πρότυπα μοντέλα έχουν αναπτυχθεί προκειμένου να κάνουν τις διαπραγματεύσεις για τη συμφωνία της κοινοπραξίας πιο εύκολες. Παραδείγματος χάριν, για τους ακαδημαϊκούς συμμετέχοντες ένα τέτοιο γνωστό μοντέλο είναι το μοντέλο DESCΑ.

4.11. Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΔΔΙ)

Στα επιδοτούμενα έργα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, δίνεται ιδιαίτερη σημασία στα Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΔΔΙ) τα οποία αποτελούν βασικό παράγοντα ομαλής εκτέλεσης του έργου. Τα πνευματικά δικαιώματα αναφέρονται κυρίως στα αποτελέσματα των έργων όπως για παράδειγμα ευρεσιτεχνίες, αδημοσίευτη τεχνογνωσία, ηλεκτρονικά προγράμματα και γενικότερα ό,τι παράχθηκε κατά την διάρκεια του έργου. Προς αποφυγή σύγχυσης, για την εκμετάλλευση αυτών των αποτελεσμάτων μετά το πέρας του έργου, οι εταίροι καλούνται να υπογράψουν ένα συμφωνητικό κατά το οποίο αποσαφηνίζεται τα προνόμια πρόσβασης του κάθε εταίρου στα αποτελέσματα του έργου.

5. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Αμέσως μετά την έγκριση χρηματοδότησης του έργου και της υπογραφής της Συμφωνίας Επιχορήγησης, ξεκινάει η υλοποίηση του έργου. Η υλοποίηση του έργου δεν είναι μόνο ευθύνη των εταίρων που συμμετέχουν στο έργο αλλά και της ίδιας της Κοινότητας μιας και μέσω των ελεγκτικών μηχανισμών της μπορεί να ελέγξει και να καθορίσει τη πορεία ενός έργου.

Η υλοποίηση του έργου ουσιαστικά αποτελεί την πιστή ακολούθηση της Περιγραφής της Δράσης (DoA)

5.1. Kick off meeting

Πρώτη ενέργεια της κοινοπραξίας μετά την υπογραφή της Συμφωνίας Επιχορήγησης είναι να διοργανώσει το kick off meeting . Με τον όρο kick off meeting περιγράφεται η πρώτη συνάντηση της κοινοπραξίας. Στην πλειονότητα των περιπτώσεων η συνάντηση αυτή λαμβάνει χώρα σε “ουδέτερο” έδαφος, συνήθως στις Βρυξέλλες. Σε αυτές τις συναντήσεις ο συντονιστής του έργου συνήθως παρουσιάζει το logo της κοινοπραξίας/ έργου, κάνει μια σύντομη περιγραφή του έργου και των κρίσιμων παραμέτρων του, παρουσιάζει ξανά τις Εργασίες (Tasks) και τα Πακέτα Εργασιών (Work Packages) καθώς και τους εταίρους που θα ηγηθούν αυτών των δραστηριοτήτων. Επίσης σε αυτή την συνάντηση γίνονται οι πρώτες διασκέψεις της Συντονιστικής Επιτροπής όπως αυτή έχει οριστεί στα όργανα αποφάσεων παραπάνω. Πέραν βέβαια από τις τεχνικές παρουσιάσεις και εργασίες, σκοπός αυτής της συνάντησης είναι και η γνωριμία μεταξύ των εταίρων και η δημιουργία κλίματος συνεργασίας.

5.2. Συναντήσεις- Project meetings

Η κοινοπραξία συνεδριάζει ανά τακτά χρονικά διαστήματα για να παρακολουθεί στενά την πορεία του έργου και να διευθετεί τυχόν προβλήματα που προκύπτουν. Οι συναντήσεις αυτές λαμβάνουν χώρα συνήθως στις Βρυξέλλες ή στους επιμέρους τόπους όπου εδράζονται οι συμμετέχοντες οργανισμοί ή σε κάποιο άλλο μέρος που εξυπηρετεί την κοινοπραξία. Οι επίσημες συναντήσεις αυτές συνήθως γίνονται ανά έξι (6) μήνες, υπό την παρουσία όλης της κοινοπραξίας. Πέραν βέβαια από τις επίσημες συναντήσεις της κοινοπραξίας, πολλές φορές χρειάζονται και μεμονωμένες συνάντησεις εταίρων σε πιο συχνή βάση.

5.3. Παραδοτέα

Τα παραδοτέα αποτελούν τα “χειροπιαστά” αποτελέσματα του έργου και αποτελούν το δείκτη υλοποίησης του έργου. Τα παραδοτέα αποτελούν έναν έμμεσο μηχανισμό ελέγχου της κοινότητας προς την γενικότερη πορεία του έργου, μιας και η έγκαιρη παράδοση τους και η ποιότητά τους αποτελούν σημαντικούς δείκτες της πορείας του έργου. Τα παραδοτέα καθορίζονται απόλυτα μέσα στην πρόταση της κοινοπραξίας και αποτελούν ζωτικής σημασίας κομμάτι του έργου. Στην πρόταση καθορίζεται ο τίτλος του παραδοτέου, καθώς και η χρονική στιγμή που αυτό θα παραδοθεί. Επίσης καθορίζεται και η “φύση” του, αν δηλαδή θα είναι “ιδιωτικής φύσεως” και προσβάσιμο μόνο από τους εταίρους της κοινοπραξίας ή “δημόσιας φύσεως” και απόλυτα προσβάσιμα από τον οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο. Ένα παραδοτέο ενδέχεται να είναι ένα απλό κείμενο ή και ακόμα μια πρωτότυπη συσκευή/σύστημα

5.3.1.1 Αξιολόγηση παραδοτέων

Η αξιολόγηση των παραδοτέων περνά από πολλά στάδια πριν αυτά κατατεθούν στην Κοινότητα. Αρχικά τα παραδοτέα πρέπει να είναι έτοιμα αρκετό διάστημα πριν τον επίσημο χρόνο παράδοσης τους, αφού περνούν συνήθως από δύο στάδια “εσωτερικής” αξιολόγησης πριν την επίσημη κατάθεσή τους στην Κοινότητα. Ο πρώτος που ελέγχει ένα παραδοτέο είναι ο Work Package leader, του Work Package στο οποίο το παραδοτέο ανήκει. Αφού λοιπόν ο Work Package leader ελέγξει το παραδοτέο, το παραδίδει στον συντονιστή του έργου για να το αξιολογήσει και ο ίδιος. Μετά και από τον δικό του έλεγχο, ο ίδιος το καταθέτει στην Κοινότητα.

Το παραδοτέο στη συνέχεια περνά από την εσωτερική αξιολόγηση στον εξωτερικό φορέα που δεν είναι άλλος από τον Project Officer ο οποίος είναι ο “μεγάλος αδερφός” του έργου. Ο ίδιος πρέπει να ελέγξει την ποιότητα του παραδοτέου και αν αυτό αποτυπώνει σωστά και εμπειριστατωμένα το περιεχόμενο που είχε προβλεφθεί από την Περιγραφή της Δράσης. Στην περίπτωση που το παραδοτέο είναι πιστό στις προδιαγραφές της πρότασης τότε γίνεται αποδεκτό και δημοσιεύεται στην κοινοπραξία (“ιδιωτική” φύση) ή στο ευρύ κοινό (“δημόσιο” παραδοτέο).

5.4. Αναφορές

Όπως προαναφέρθηκε ένας έμμεσος τρόπος να ελέγξει η κοινότητα την πορεία του έργου είναι να ελέγξει την ποιότητα των παραδοτέων καθώς και την ημερομηνία παράδοσής τους (εμπρόσθεσμη ή όχι). Ο άμεσος και επίσημος τρόπος ελέγχου της πορείας του έργου, αποτελεί η αναφορά (reporting) σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους. Οι χρονικές περίοδοι αναφοράς, καθορίζονται στη Συμφωνία Επιχορήγησης και συνήθως η διάρκεια τους κυμαίνεται απο 9 έως 18 μήνες, έτσι ώστε να παρακολουθείται στενά από την κοινότητα η υλοποίηση του έργου σύμφωνα με το κείμενο Περιγραφή της Δράσης (DoA). Η αναφορά γίνεται σε δύο επίπεδα

1. Αναφορά του κάθε WP leader σχετικά με την τεχνική πρόοδο του Πακέτου του. Έτσι ο Project Officer (συνεπώς και η Κοινότητα) έχει καθαρή εικόνα του τι συμβαίνει σε κάθε Πακέτο Εργασίας του συγκεκριμένου έργου στο τέλος της περιόδου. Στην αναφορά αυτή περιλαμβάνεται η καταγραφή των ανθρωπομήνων που καταναλώθηκαν από τους συμμετέχοντες στο συγκεκριμένο Πακέτο Εργασιών, η αξιολόγηση της πρόδου της κάθε Εργασίας (task progress), τα αποτελέσματα των εργασιών μέχρι την στιγμή της αναφοράς, προβλήματα που τυχόν αντιμετώπισαν οι εταίροι στην υλοποίηση, τυχόν αποκλίσεις από την Περιγραφή της Δράσης καθώς και ενέργειες που θα ακολουθήσουν το επόμενο διάστημα.
2. Αναφορά των δαπανών του κάθε εταίρου ξεχωριστά. Κάθε εταίρος το τέλος της περιόδου πρέπει να καταγράψει και να αναφέρει
 - το άμεσο κόστος εργασίας για την συγκεκριμένη περίοδο
 - τις άμεσες δαπάνες που είναι δαπάνες ταξιδίων, δαπάνες αγοράς εξοπλισμού, δαπάνες συμμετοχής σε ημερίδες, συνέδρια ή εκθέσεις, δαπάνες προώθησης, δαπάνες δημοσίευσης επιστημονικού υλικού η κάθε άλλη δαπάνη που έχει προβλεφθεί στην Περιγραφή της Δράσης.

Η οικονομική αναφορά του κάθε εταίρου ή αλλιώς Financial Statement γίνεται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα της κοινότητας όπου κάθε εταίρος εισέρχεται στο σύστημα και κοινοποιεί τις δαπάνες που προαναφέρθηκαν.

FP7 - Grant Agreement - Annex VI - Collaborative project

Form C - Financial Statement (to be filled in by each beneficiary)			
Project nr.	609377	Funding scheme	Collaborative project
Project Acronym	RESSEEPE		
Period from	01/01/2015	Is this an adjustment to a previous statement?	No
To	30/06/2016		
Legal Name		Participant Identity Code	
Organisation short Name		Beneficiary nr.	12
Funding % for RTD activities (A)	75.00	If flat rate for indirect costs, specify %	60.00

1. Declaration of eligible costs/lump sum/flat rate/scale of unit (in €)

	Type of Activity				Total (A+B+C+D)
	RTD (A)	Demonstration (B)	Management (C)	Other (D)	
Personnel costs	39,059.53	28,370.05	0.00	24,618.63	92,048.21
Subcontracting	0.00	0.00	3,000.00	0.00	3,000.00
Other direct costs	2,802.28	8,675.83	0.00	4,772.62	16,250.73
Indirect costs	25,117.09	22,227.53	0.00	17,634.75	64,979.37
Lump sums/flat rate/scale of unit declared	0.00				0.00
Total	66,978.90	59,273.41	3,000.00	47,026.00	176,278.31
Maximum EU contribution	50,234.18	29,636.71	3,000.00	47,026.00	129,896.89
Requested EU contribution					129,896.89

9. Οικονομική δήλωση οργανισμού για μια συγκεκριμένη οικονομική περίοδο (πρόγραμμα FP7)

Στο παραπάνω σχήμα 9, το οποίο αποτελεί μια οικονομική δήλωση δαπανών ενός εταίρου που συμμετέχει σε ένα πρόγραμμα FP7, μπορεί κανείς να διακρίνει 2 επιμέρους πίνακες. Στον πρώτο πίνακα διακρίνονται

- ο αριθμό συμβολαίου του έργου (609377)
- ο μηχανισμό χρηματοδότησης υπό τον οποίο λειτουργεί το έργο (collaborative project)
- η περίοδος αναφοράς (01/01/2015 – 30/06/2016)
- το όνομα του οργανισμού (έχει αποκρυφθεί)
- ο μοναδικός κωδικός του οργανισμού (έχει αποκρυφθεί)
- το ποσοστό χρηματοδότησης για ενέργειες Έρευνας & Ανάπτυξης (75%)
- ο συντελεστής έμμεσου κόστους(60%)

Στις γραμμές του δεύτερου πίνακα διακρίνονται οι **δαπάνες εργασίας (Personell costs)**, οι **δαπάνες υπεργολαβίας (Subcontracting)**, οι **άμεσες “υπόλοιπες” δαπάνες (Other direct costs)** καθώς και οι **έμμεσες δαπάνες (Indirect costs)** οι οποίες υπολογίζονται αυτόματα από το σύστημα. Στη προκειμένη περίπτωση οι έμμεσες δαπάνες προκύπτουν απο το πολλαπλασιασμό του αθροίσματος των δαπανών εργασίας και άμεσων “υπόλοιπων” δαπανών με συντελεστή 0,6. Οι παραπάνω δαπάνες έχουν αναλυθεί στους 4 βασικούς τύπους δραστηριοτήτων όπως ορίστηκαν στην ενότητα [4.2.2.1](#) . και στις στήλες του πίνακα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση οι RTD ενέργειες καλύπτονται κατά 100%, οι DEM κατά 50%, οι MGT κατά 100% και τέλος οι OTHER ενέργειες κατά

100%.

5.5. Έλεγχος και πληρωμή

Ο πρώτος σταθμός ελέγχου του financial statement του κάθε εταίρου είναι ο συντονιστής. Ο συντονιστής επιβλέπει εάν και εφόσον ο συμμετέχων έχει καταγράψει και εξηγήσει επαρκώς τις δαπάνες του και αν έχει ξεπεράσει το προσχεδιασμένο ποσό. Αν οι δύο παραπάνω συνθήκες ικανοποιούνται τότε ο συντονιστής στέλνει το statement στην Κοινότητα. Στην αντίθετη περίπτωση προτρέπει τον εταίρο να τροποποιήσει καταλλήλως τις καταχωρήσεις του. Ακολούθως, το επόμενο στάδιο ελέγχου, είναι ο Project Officer ο οποίος επανελέγχει τα δηλωθέντα ποσά και τις εξηγήσεις για τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν. Στην περίπτωση που δεν υπάρχει διαφωνία τότε η έγκριση πληρωμής προχωρά κανονικά. Αντιθέτως αν υπάρχει αμφισβήτηση ο Project Officer απορρίπτει το statement και ζητά τις κατάλληλες εξηγήσεις ή μετατροπές από τον συντονιστή ο οποίος με τη σειρά του τα μεταφέρει στον αντίστοιχο εταίρο. Ο έλεγχος και στη συνέχεια οι πληρωμές γίνονται αμέσως μετά την λήξη κάθε περιόδου αναφοράς (reporting period).

Όπως προαναφέρθηκε αν το απαιτούμενο ποσό χρηματοδότησης περάσει ένα όριο (325.00 για τον “Ορίζοντα 2020”) τότε απαιτείται πιστοποιητικό λογιστικού ελέγχου. Η εργασία αυτή γίνεται συνήθως από ορκωτούς λογιστές που ο ίδιος ο εταίρος/ δικαιούχος μπορεί να προσλάβει για να λάβει το απαιτούμενο πιστοποιητικό.

5.6. Participant Portal

Αν και έχει αναφερθεί αρκετές φορές σε όλη την έκταση της εργασίας, το Participant Portal αποτελεί την διαδικτυακή πλατφόρμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η πλατφόρμα απευθύνεται σε εγγεγραμμένους χρήστες αλλά και σε χρήστες που δεν έχουν κάνει λογαριασμό . Αν βέβαια κάποιος δεν είναι γραμμένος στην πλατφόρμα τότε οι δυνατότητες του είναι περιορισμένες στο να ψάξει τα προγράμματα επιδοτήσεων και να διαβάσει τα σχετικά έγγραφα. Σε περίπτωση που θέλει να συμμετάσχει και να υποβάλει μια πρόταση χρειάζεται απαραίτητα να κάνει λογαριασμό. Κάθε οργανισμός ή φυσικό πρόσωπο που εγγράφεται στην πλατφόρμα αποκτά ένα μοναδικό 9ψήφιο κωδικό. Εισερχόμενος κάποιος στην πλατφόρμα θα δει πάνω δεξιά μια καρτέλα η οποία λέγεται “My Area” και περιέχει τις εξής υποκαρτέλες:

- “Οι οργανισμοί μου”, η οποία υποκαρτέλα δείχνει την λίστα των οργανισμών που βρίσκονται κάτω από το συγκεκριμένο λογαριασμό(ένας λογαριασμός ενδέχεται να έχει παραπάνω από ένα οργανισμό στην επίβλεψή του)
- “Οι προτάσεις μου”, όπου καταχωρούνται όλες οι προτάσεις που έχουν γίνει από τον συγκεκριμένο λογαριασμό. Σε αυτήν την υποκαρτέλα ο χρήστης έχει πρόσβαση στο κείμενο

όλων των προτάσεων που έχει συμμετάσχει σε όλα τα Προγράμματα Πλαίσιο

- “Τα έργα μου”, που είναι η καρτέλα που παρουσιάζει τα έργα στα οποία ο χρήστης έχει συμμετάσχει ή συμμετέχει ακόμη. Σε αυτήν την σελίδα ο χρήστης έχει πληθώρα επιλογών καθώς μπορεί να δει την κοινοπραξία κάθε έργου, να δει την κατατιθέμενη πρόταση, να αποκτήσει πρόσβαση σε παραδοτέα των έργων που έχει πάρει μέρος, να κάνει οικονομική αναφορά αλλά και να έχει πρόσβαση σε παλιές οικονομικές αναφορές ακόμη και αν το έργο έχει ολοκληρωθεί
- “Οι ειδοποιήσεις μου”, στην οποία καρτέλα ο χρήστης βλέπει τις ειδοποιήσεις που έχει από την πλατφόρμα σχετικά με διάφορα ζητήματα όπως η υποβολή μιας πρότασης ή η υπογραφή της Συμφωνίας Επιχορήγησης

The screenshot displays the 'My projects' section of the Participant Portal. It features a navigation menu on the left with 'My Project(s)' highlighted. The main content area includes a search bar, a description of the page's purpose, and a list of tasks such as 'Prepare and sign your grant agreement'. Below this is a legend for project phases and a table of active projects with columns for Acronym, Call, Program, Project, Phase, and Actions.

ACRONYM	CALL	PROGRAM	PROJECT	PHASE	ACTIONS
DEW-COOL-4-CDC	H2020-MSCA-RISE-2016	H2020	734340	Active	PC, VP, MP
ENERGY WARDEN	FP7-ICT-2009-4	FP7	246745	Active	PC, PR
HIT2GAP	H2020-EeB-2015	H2020	680708	Active	PC, VP, MP

10. Μια άποψη της διαδικτυακής πλατφόρμας Participant Portal

5.7. Εργαλεία διαχείρισης (ηλεκτρονικές πλατφόρμες)

Πέρα από τα κλασικά λογισμικά διαχείρισης (management platforms) έχουν αναπτυχθεί λογισμικά διαχείρισης στοχευμένα εξ' ολοκλήρου στα έργα του Ορίζοντα 2020. Τα λογισμικά αυτά είναι σχεδιασμένα για να καλύπτουν τις ανάγκες του έργου από το πρώτο βήμα (συγγραφή της

πρότασης) μέχρι το κλείσιμο του έργου. Επίσης τα λογισμικά αυτά, παρουσιάζουν δυνατότητες προσαρμογής στις ειδικές ανάγκες κάθε έργου (customization). Η επιλογή του κατάλληλου λογισμικού είναι ευθύνη του συντονιστή του έργου και αφού το επιλέξει και το παρουσιάσει στην κοινοπραξία τότε καλεί τον κάθε εταίρο ξεχωριστά να κάνει λογαριασμό (sign in) και να συμμετάσχει ενεργά στην πλατφόρμα. Ο συντονιστής επίσης έχει την ευθύνη να εισχωρήσει στο σύστημα όλη την αρχική πληροφορία, η οποία περιλαμβάνει

- τη λίστα των Πακέτων εργασιών (Work Packages)
- τις Εργασίες (Tasks) κάθε Πακέτου εργασίας,
- τους συμμετέχοντες στα Πακέτα και στις Εργασίες αντίστοιχα,
- τούς οικονομικούς πόρους (ανθρωπομήνες καθώς και άμεσες δαπάνες) που χρειάζεται ο κάθε εταίρος για να διεκπεραιώσει τις εργασίες που έχει αναλάβει, καθώς και τον ε) χρονοπρογραμματισμό των Πακέτων και των Εργασιών.

Οι κύριες λειτουργίες ενός τέτοιου λογισμικού είναι:

- **File manager** το οποίο είναι το εργαλείο αποθήκευσης και διαχείρισης των αρχείων που ανεβάζει ο κάθε εταίρος. Για κάθε έγγραφο που ανεβαίνει αποστέλλεται αυτόματα e-mail ή οποιαδήποτε άλλη ειδοποίηση που ο χρήστης έχει επιλέξει έτσι ώστε να ενημερώνεται για τυχόν νέα έγγραφα.
- **Budget** το οποίο είναι η ενότητα του λογισμικού που διαχειρίζεται τις πληροφορίες σχετικά με τους οικονομικούς πόρους του project. Η πρώτη δουλειά του συντονιστή είναι να καταχωρήσει το budget για τον κάθε εταίρο ξεχωριστά καθώς και να το “μοιράσει” στις επιμέρους περιόδους αναφοράς(reporting periods). Στη συνέχεια ο ίδιος ζητά από τον κάθε συμμετέχοντα να εισέλθει στην πλατφόρμα και να καταχωρίσει τα άμεσα έξοδα του. Αυτή η εργασία γίνεται ανάλογα με την κρίση του συντονιστή, αλλά συνηθισμένη περίπτωση είναι να γίνεται αναφορά (reporting) στις δαπάνες, κάθε 6 μήνες για να υπάρχει στενός έλεγχος στη διαθέση των οικονομικών πόρων. Το σύστημα αυτόματα συγκρίνει τις καταχωρίσεις του συντονιστή και τις καταχωρίσεις του συμμετέχοντα και έτσι ειδοποιεί για οποιοδήποτε οικονομικές αποκλίσεις από τον αρχικό σχεδιασμό.
- **To do Tasks**, το οποίο βοηθά τον κάθε εταίρο να παρακολουθεί την πρόοδο των Εργασιών που ο ίδιος συμμετέχει ή ο ίδιος διαχειρίζεται.
- **Shared Agenda**, το οποίο ουσιαστικά αποτελεί μια κοινή ατζέντα όλων των εταίρων-συμμετεχόντων.

- **Discussion**, είναι ο χώρος στην πλατφόρμα διαχείρισης όπου μπορούν να γίνουν συζητήσεις ανάμεσα στους εταίρους για διάφορα θέματα τα οποία προκύπτουν.
- **Gantt Chart**, ως ένα δυναμικό διάγραμμα το οποίο παρουσιάζει την συνολική απεικόνιση του χρονοπρογραμματισμού των Πακέτων Εργασιών και των Εργασιών
- **Reporting** είναι η ενότητα του λογισμικού η οποία “εξάγει” αναφορές
 - σχετικά με τις δαπάνες και πόρους που καταναλώθηκαν
 - σχετικά με την τεχνική πρόοδο κάποιας Εργασίας ή Πακέτου Εργασίας

Η πληροφορία για την εξαγωγή αναφορών λαμβάνεται από τις καταχωρήσεις των συμμετεχόντων

5.8. Έλεγχος από την κοινότητα μετά την ολοκλήρωση του έργου

Κάθε εταίρος/ δικαιούχος μιας κοινοπραξίας μπορεί να ελεγχθεί οικονομικά ακόμα και ύστερα από 5 έτη μετά το τέλος του έργου. Ο οικονομικός έλεγχος γίνεται από σώμα ειδικών ορκωτών λογιστών οι οποίοι αυτή τη φορά είναι διορισμένοι απευθείας από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο έλεγχος στην πλειονότητα των περιπτώσεων γίνεται στη φυσική έδρα του ελεγχόμενου.

Οι δικαιούχοι λοιπόν είναι υποχρεωμένοι να διατηρούν τα σχετικά έγγραφα όπως συμβάσεις εργασίας των ατόμων που εργάστηκαν στο έργο, τα φύλλα κατανομής εργασίας (timesheets), καθώς και όλα τα παραστατικά από τις δηλωθέντες δαπάνες. Κατά την διαδικασία του ελέγχου οι δικαιούχοι είναι υποχρεωμένοι να προσκομίσουν τα έγγραφα στην πρωτότυπη μορφή τους ή σε επίσημα φωτοαντίγραφα.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σαφέστατα τα Προγράμματα Πλαίσιο αποτελούν πρόσφορο έδαφος για την ερευνητική κοινότητα της Ευρώπης (και όχι μόνο) έτσι ώστε να διευρύνουν τους ορίζοντες της γνώσης και να εξελίσουν τις κοινωνίες της ΕΕ. Ωστόσο, τα ΠΠ θα μπορούσαν να εμφανιστούν πιο ευέλικτα και με μικρότερο ορίζοντα υλοποίησης μιας και οι ανάγκες των κοινωνιών της Ευρώπης τροποποιούνται ταχύτατα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το προσφυγικό πρόβλημα, το οποίο εμφανίστηκε το καλοκαίρι του 2015 και το 8ο ΠΠ σχεδιάστηκε πριν το 2014. Οπότε είναι ευκόλως κατανοητό πως δε θα παρουσιαστούν λύσεις για το προσφυγικό ζήτημα πριν το 2020 όπου το 8ο ΠΠ ολοκληρώνεται. Συνεπώς η διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης προτάσεων θα μπορούσε να επιταχυνθεί έτσι ώστε τα ΠΠ να παρουσιάζονται πιο ευέλικτα και με μικρότερο ορίζοντα υλοποίησης ώστε να δίνουν λύσεις στις κοινωνικές προκλήσεις που εμφανίζονται.

Ένα άλλο γενικό πρόβλημα που η Ευρωπαϊκή Κοινότητα καλείται να αντιμετωπίσει ταχύτατα, είναι η ελλιπής σύνδεση των αποτελεσμάτων της έρευνας με την αγορά. Ειδικότερα οι προσπάθειες προς αυτήν την κατεύθυνση πρέπει να επιταχυνθούν την περίοδο αυτή που η ΕΕ βιώνει την οικονομική κρίση. Το ζήτημα αυτό φαίνεται πως λήφθηκε υπόψη και μπήκε στην ατζέντα του Η2020 ωστόσο ακόμη αναμένονται τα αποτελέσματα.

Η σύνταξη προτάσεων αποτελεί σύνθετη διαδικασία η οποία απαιτεί συγκεκριμένες δεξιότητες. Ο ανταγωνισμός για χρηματοδότηση είναι πολύ ισχυρός και το ποσοστό επιτυχίας ανά πρόσκληση κυμαίνεται από 10 έως 20% κατά μέσο όρο (European Commission, 2013). Επίσης διαπιστώνεται πως η χρηματοδότηση προτάσεων είναι αρκετά γενναιόδωρη ειδικότερα προς δραστηριότητες management. Δημιουργήθηκε έτσι μια νέα προοπτική σε κάποιους οργανισμούς οι οποίοι διαθέτουν τις δεξιότητες σύνταξης, να συντάσσουν προτάσεις με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι σχεδόν σίγουρη η χρηματοδότησή τους. Παρουσιάζονται έτσι “επαγγελματίες” προτάσεων οι οποίοι συμμετέχουν απλά σε δραστηριότητες management και δεν ενδιαφέρονται για το σκοπό της πρότασης και του έργου αλλά μόνο για την επικείμενη χρηματοδότηση. Πέραν του φαινομένου αυτού παρατηρούνται επίσης “κλίκες” οργανισμών οι οποίοι καταθέτουν προτάσεις και κερδίζουν χρηματοδοτήσεις.

Οι σύνθετες δεξιότητες που απαιτούνται για την σύνταξη μιας πρότασης απαγορεύουν πολλές φορές την συμμετοχή στα ΠΠ πολλών ΜΜΕ, οι οποίες αποτελούν βασικό στόχο ανάπτυξης της ΕΕ. Οπότε ίσως πρέπει να αναθεωρηθεί ο τρόπος σύνταξης και υποβολής προτάσεων.

Ένα άλλο πρόβλημα των ΠΠ είναι ο ελλιπής έλεγχος των επιλέξιμων δαπανών καθώς και των δαπανών εργασίας. Πολλές φορές συναντάται το φαινόμενο ένας οργανισμός να παρουσιάζει εργαζόμενους απασχολούμενους στο έργο οι οποίοι δεν είχαν ποτέ ανάμειξη σε αυτό. Επίσης η ΕΕ εμφανίζεται πολλές φορές ανεκτική σε περιπτώσεις υπερχρέωσης, γεγονός που αρκετοί επιτηδευοί

εκμεταλλεύονται.

Τέλος, η ΕΕ θα μπορούσε να επενδύσει σε μικρότερα και ευέλικτα κοινοπρακτικά έργα. Πολλές φορές παρουσιάζονται δαπανηρά κοινοπρακτικά έργα τα οποία απαρτίζονται από 20 και άνω εταιίρους και δεν έχουν την αναμενόμενη εξέλιξη. Αυτό συμβαίνει λόγω του ότι οι διαδικασίες διαχείρισης σε τόσο μεγάλες κοινοπραξίες είναι δύσκολες. Διατίθενται έτσι τεράστια ποσά χρηματοδότησης με αμφίβολη επιτυχία που θα μπορούσαν να διατεθούν επιμέρους σε πολλές μικρές ευέλικτες κοινοπραξίες.

7. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

European Commission. (2014). *Horizon 2020 εν συντομία: το πρόγραμμα πλαίσιο της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

European Commission. (2013), *The Grand Challenge: The Design and Societal Impact of Horizon 2020*.

European Commission. (2014), *Guide to Financial Issues relating to FP7 Indirect Actions*.

European Commission. (2013), *6th FP7 Monitoring Report*.

European Foundation for the Improvement of Living and Working conditions. (2011). *SMEs in the crisis: Employment, Industrial relations and local partnership*. Ireland.

Granieri, M. and Renda, A. (2012)., *Innovation Law and Policy in the European Union, Towards Horizon 2020*. Springer.

Lacina, L. and Vavrina, J. (2013). *The impact of financial and economic crisis on SME's in Greece and Ireland*. ACTA UNIVERSITATIS AGRICULTURAE ET SILVICULTURAE MENDELIANAE BRUNENSIS, Vol 111 p1005-1016.

Organisation for Economic Co-operation and Development. (2009), *The Impact of the Global Crisis on SME and Entrepreneurship Financing and Policy Responses*.

Ulrich G. (2014). Detailed description of your H2020 project. European Commission.

https://en.wikipedia.org/wiki/Framework_Programmes_for_Research_and_Technological_Development

http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/wp/2014_2015/annexes/h2020-wp1415-annex-h-esacrit_en.pdf

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/index.html>

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/fp7/index.html>

<https://www.euresearch.ch/en/european-programmes/>

https://www.euresearch.ch/fileadmin/redacteur/European_Programmes/H2020_Types_of_Action.pdf